

HAIN FERENC

A FELSŐOKTATÁSI ALUMNI PROGRAMOK ÉS AZ ONLINE KÖZÖSSÉGI WEBOLDALAK

Problémák és lehetőségek

Két-három éve, egy baráti beszélgetés keretében meséltem az iWiW közösségi weboldal egyik volt tulajdonosának, jelenleg is az iWiW-vel dolgozó munkatársának, hogy a diplomás pályakövetésről folyó szakmai közbeszédben több alkalommal is felvetődött az ötlet, milyen jó volna egy diplomás iWiW. De hát az iWiW maga diplomás... – volt a reflexszerű válasz.

A központi diplomás pályakövetési program előkészítő kutatásai során, többek között a felsőoktatási intézmények alumni gyakorlatát, a potenciális célcsoport fogadóképességét feltárni igyekvő egyik vizsgálat¹ kapcsán vetődött fel újra a kérdés: azonosítható-e valamilyen tendencia vagy jellemző, a népszerű online közösségi oldalak használatában, ami az alumni kapcsán érdekes lehet.

A vizsgálat alapján erre a kérdésre adható választ mutatja be ez a tanulmány. Ehhez először röviden számbavesszük a felsőoktatási intézmények alumni tevékenységeit, majd ezzel összefüggésben egy jelenséget járunk körül.

Ez a jelenség nem más, mint egy kereskedelmi célú magyar közösségi weboldal, az iWiW egyik alkalmazásának széles körű használata a felsőoktatási intézmények alumni tevékenységének célcsoportja körében. Ennek kapcsán számba vesszük, hogy mi állhat mindennek a háttérben, és mind intézményi, mind központi szinten néhány javaslatot fogalmazok meg a továbblépés lehetőségeit illetően.

Az intézmények jelenlegi alumni tevékenysége

A helyzet áttekintéséhez forrásul a TÁMOP 4.1.3 központi program előkészítéséhez kapcsolódó vizsgálat eredményei szolgáltak.² Bár ezen kutatás, igényfelmérés elsősorban a pályakövetési gyakorlatot igyekezett feltárni, természetes módon érintette az alumni tevékenységet is. Ennek kapcsán az egyes intézmények képviselőivel folytatott interjúk jegyzőkönyveinek néhány olyan kérdését másodelemeztam, ami a hazai alumni gyakorlatot, illetve az alumni és a pályakövetés kapcsolatát kísérelte meg felderíteni. Ezt foglaltam össze a következőkben az alumni gyakorlat elemeinek tételes számbavételével, illetve egy táblázattal (lásd az 1. táblázatot), ami az egyes elemek elterjedtségéről ad összefoglaló képet.³

(1) Diplomás pályakövetés I. – Hazai és nemzetközi tendenciák, Educatio Kht., 2008.

(2) Lásd erről bővebben: Horváth Dániel *Hazai gyakorlatok a diplomás pályakövetésben* című tanulmányát (9–52. oldal), és Garai Ágnes *Hazai gyakorlatok az intézményi alumni rendszerekben* című összefoglalóját (139–142. oldal) in: *Diplomás pályakövetés I. – Hazai és nemzetközi tendenciák*, Educatio Kht., 2008.

(3) A bemutatott táblázat adatai természetesen nem reprezentálják az összes magyarországi felsőoktatási intézményt, de valamiféle támpontként azért szolgálhat, mert számottevő mennyiségű intézmény gyakorlatát teszi áttekinthetővé. Az képviselők révén megkérdezett intézmények listáját lásd az 1. számú mellékletben. Egy vizsgálatban a nyitott kérdések módszertani sajátossága, hogy a megkérdezett intézményi képviselők több helyen beszélhettek például a tervekről, mondhattak többet, mint ami ténylegesen folyik e fronton az intézményekben, illetve felejtettek el megemlíteni valamit, így mondhattak akár kevesebbet is, mint amit az intézmények ténylegesen alumni tevékenységként végeznek. Ez az élményszerűség több helyen visszaköszön az interjúkat olvasva, de tulajdonképpen ez önmagában is egyfajta tünetet képez: az intézményi képviselők nem dokumentumok, stratégiai és konkrét projektervek, illetve projektbeszámolók alapján adtak információt (feltételezem azért, mert ilyenek nem léteznek), hanem sokkal inkább személyes benyomásaikra és elképzeléseikre támaszkodva.

1. táblázat. Az egyes alumni tevékenységelemek megjelenésének gyakorisága

Az egyes tevékenységek megnevezése	Az egyes tevékenységek említésének előfordulása
1. Nincs alumni, de tervezik	10
2. Intézményi kiadványok	
2.1. Volt kiadvány, terveznek kiadványt	2
2.2. Van kiadvány	5
3. Informális kapcsolattartás (pl. szakmai közélet, független egyesület)	17
4. Van intézményi ajándék bolt	3
5. Alumni szolgáltatások és kapcsolattartás az öregdiákokkal	
5.1. Van alumni marketing – alumni szolgáltatások: rendezvények, állásközvetítés, networking, karrier-tanácsadás	23
5.2. Visszahívják az öregdiákokat előadásokra, fórumokra	1
5.3. Az öregdiákok gyakorlati helyet biztosítanak	5
5.4. Pénzügyi támogatást fogadnak be (szakképzési hozzájárulásból, innovációs járulékból, 1%-ból származót)	4
6. Volt hallgatók elérése	
6.1. Van honlap, amin regisztrálni lehet	4
6.2. „Speciális” e-mail címet kap a végzős, valamilyen központi megoldással regisztrálják a végzős hallgatókat, végzős adatbázist építenek	6
6.3. Adatexport az ETR-ből, Neptun-ből	14
6.4. iWiW-et használták a hallgatók eléréséhez	3
6.5. Hírlevél, köremlail	8
7. Van alumni marketing	1

1. Nincs alumni, de tervezik

Az átláthatóság kedvéért külön érdemesnek tartottam jelölni azt, ahol az intézmény képviselője expliciten megfogalmazta, hogy náluk nem folyik alumni tevékenység. Ugyanebbe a kategóriába tartozóként azonosítottam azokat az intézményeket is, ahol jelenleg „tervezik” az alumni bevezetését. Az intézmények majd egynegyede (10 intézmény) tartozik ebbe a kategóriába.

2. Intézményi kiadványok

2.1–2.2. Volt kiadvány, terveznek kiadványt, van kiadvány

Azoknak az intézményeknek állítottam fel ezt a kategóriát, amelyeknek bár nincs ilyen, de a képviselője felvetette az intézményi kiadványt, mint lehetőséget, vagy múltbéli „jó gyakorlatot”: akár mint önálló tematikus vagy integrált alumni kiadványt, akár egy online vagy nyomtatott változatot kívánatosnak nevezve. Az előző csoporttól – és a többtől is – mindenképpen elkülönülnek azok az intézmények, amelyeknek jelenleg is van olyan kiadványuk, amely az öregdiákoknak (is) készül. Két helyen (az intézmények 5%-a) említették, hogy volt, illetve terveznek, ötben (az intézmények 12%-a), hogy jelenleg is van alumni kiadványuk.

3. Informális kapcsolattartás (pl. szakmai közélet, független egyesület)

E kategória mentén azokat az intézményeket azonosítottam, ahol a képviselők megemlítették ezt a kézenfekvő, de nem feltétlenül általános és módszeresen folytatott tevékenységet, ami lehet akár egy szakmai, közéleti fórum, esetleg egy, a felsőoktatási intézménytől független szakmai egyesület is. Az interjúkból azért úgy tűnt, hogy ez sokszor az egyéb tevékenységek hiányát helyettesítendő került szóba. 17 helyen (az intézmények 40%-a) említettek ilyen típusú alumni tevékenységet.

4. Van intézményi ajándék bolt

Ezt az alumnihoz is kapcsolódó tevékenységet érdekes, hogy közel sem említették olyan gyakorisággal az intézmények képviselői, mint ahogy várható lenne (mint az feltételezhetően megtalálható az egyes intézményekben). 3 helyen (az intézmények 7%-a) említettek ilyet.

5. Alumni szolgáltatások és kapcsolattartás az öregdiákokkal

Egy főkategóriába soroltam azokat az alumni tevékenységeket, ahol közvetlenül a volt hallgatóknak nyújtandó szolgáltatások, illetve az intézmények által fogadott, az öregdiákoktól kapott segítséget említették az intézmények képviselői.

5.1. Alumni szolgáltatások: rendezvények, állasközvetítés, networking, karrier-tanácsadás

A hallgatóknak nyújtott szolgáltatások megannyi módja, ami rendkívül sokféle formában gyakorlata a legtöbb felsőoktatási intézménynek. Egy kategóriába soroltam őket, mint ami ezen a címen a többi alumni tevékenységtől egyértelműen elkülöníthető, bár önmagában heterogén dolog. A legtöbb helyen, mindezzel együtt, azért ez nem tűnt másnak, mint a hallgatók számára nyújtott szolgáltatások plusz egy kimenetele, például olyan formában, hogy a hallgatóknak tartott állásbörzére meghívják a volt hallgatókat is. Ez ilyen értelemben természetesen nem speciális alumni szolgáltatás. 23 intézmény képviselője (az intézmények 55%-a) számolt be ilyen jellegű intézményi tevékenységről.

5.2. Meghívják az öregdiákokat előadásra, fórumokra

Ez a tevékenység, akár a következő kettő ebből a főkategóriából, az öregdiákok aktív bevonását jelent(het)i az intézmény életébe, és erősítheti a munkaerő-piaci szempontok jelenlétét az intézményben. Egyetlen intézmény (az intézmények 2%-a) képviselője számolt be ilyen jellegű gyakorlatról.

5.3. Az öregdiákok gyakorlati helyet biztosítanak

Ez a tevékenység (szintén) kimondottan és közvetlenül kamatoztatja az intézmények oktatási tevékenysége számára az öregdiákkal fenntartott kapcsolatokat, mint tőkét. Négy intézményt (az intézmények 10%-a) azonosítottam ebben a kategóriában.

5.4. Pénzügyi támogatást fogadnak be (szakképzési hozzájárulásból, innovációs járulékból, 1%-ból származót)

Ezek a megoldások direkt pénzügyi előny jelentenek a diákokkal fenntartott kapcsolati tőke kamatoztatásának eredményeként. Meglepően kevés intézmény adja azonban meg az ilyen formájú együttműködés esélyét a volt diákjainak. Öt intézmény (az intézmények 12%-a) képviselője számolt be ilyen tevékenységről.

Az itt felsorolt alumni szolgáltatásokat láthatóan az intézmények viszonylag széles körben említették, ám ennél sokkal kevesebb intézményre jellemző, hogy kamatoztassák is az öregdiák kapcsolataikat. Nem csak az 5.2., 5.3. és 5.4-es pontokhoz egyenként sorolt intézmények száma kevés, hanem az is érdekes és informatív, hogy hét intézményben említették a három szempont valamelyikét.

E megoldások alkalmazásának kis száma nem csak azt jelenti tehát, hogy nem jellemzőek ezek a tevékenységek a hazai felsőoktatási gyakorlatban, hanem azt is, hogy ahol mégis csinálnak valami hasonlót, ott sem rendszerűen, a megoldások teljes spektrumát stratégiaileg tervezve teszik ezt.

6. Volt hallgatók elérése

Szintén egy főkategóriát képeztem azokból az említett szempontokból, amelyek a volt hallgatók elérhetőségét, nyilvántartását segítenék elő a rendelkezésre álló informatikai eszközök segítségével.

6.1. Van honlap, amin regisztrálni lehet

E kategóriába tartoznak azok az intézmények, akiknél említés történt létező alumni online felületről. Külön jelöltem azokat az intézményeket, amelyeknél regisztrációra is lehetőség van az oldalon, ami így (akár a későbbiekben) lehetővé teszi a célcsoportra, személyre szabott kommunikációt. Négy intézményben (az intézmények 10%-a) említették ilyet.

6.2. „Speciális” e-mail címet kap a végzős, valamilyen egyéb központi megoldással regisztrálják a végzős hallgatókat, végzős adatbázist építenek

A honlap lététől függetlenül is gyűjthető sok formában a végzett hallgatók elérhetősége, akár papíros, akár valamilyen elektronikus formában. Ahogy a fentebbi táblázatban látszik, viszonylag széles körben gyakorlat az ilyen jellegű adatgyűjtés. Hat intézményben (az intézmények 14%-a) említették ilyen aktivitást.

6.3. Adatexport az ETR-ből, Neptun-ból

Az ilyen jellegű tevékenységről elsősorban a pályakövetés, és nem az alumni kapcsán volt szó, de mindenképpen fontos, hogy több helyen felmerült, és az alkalmazásig is eljutott meglévő informatikai rendszerek, adatbázisok felhasználásának igénye. Az intézmények pontosan egyharmadában (14 helyen – az intézmények 33%-a) említették ilyet.

6.4. iWiW-et használták a hallgatók eléréséhez

Az előző pontnak egy sajátos kiegészítése ez a kategória, ami alapvetően nem más, mint egy lehetőség a hallgatók elérésére egy kereskedelmi közösségi weboldalról való hallgatói adatgyűjtés révén. Fontos, hogy egy ilyen lehetőségen keresztül már nem csak a hallgatók aktív idejében keletkező adatok, hanem az aktuális adataik, illetve maguk a hallgatók is elérhetővé válnak. Három intézményben (az intézmények 7%-a) említették ilyet.

6.5. Hírlevél, köremail

Ez egy olyan kategória, mely a volt hallgatókkal való kapcsolattartás egy kézenfekvő, de feltételeket támasztó módja. Ugyanis a hallgatók tényleges elérése, az előző pontok megoldásai nélkül nem lehet igazán hatékony. Az intézményi képviselők majd egyötöde (8 képviselő) számolt be ilyen gyakorlatról.

Összesen 24 intézmény (az intézmények 57%-a) említette valamelyiket ebből az öt szempontból.

7. Van alumni marketing

Egy intézményben került említésre a végzett hallgatókkal folytatott kimondott és néven nevezett marketing tevékenység (például a volt hallgatóknak küldött direkt marketing levelek formájában). Mint szemléletileg fontos mozzanatot, mégis külön jelöltem.

Az eredmények vagy az eredménytelenség egyik legmarkánsabb jelzőmozzanata az, hogy az intézményi képviselők beszámolója szerint az intézmények 25%-ában semmilyen alumni tevékenység nem folyik.

Egy köztes átmeneti helyzetet tükröz – lehet, hogy inkább a probléma tudatosulása, és még nem a megoldáskeresés szintjén –, hogy a megkérdezettek 40%-a említette az informális kapcsolattartást. Ez nyilvánvalóan nélkülözhetetlen, de semmiképpen sem elégséges a tudatos és professzionális alumni tevékenységhez. Márpedig az eltömegesedés, a nagy infrastrukturális igényű kommunikációs eszközök megkerülhetetlenül kiemelik az öregdiákokkal való kapcsolattartás feladatát az informális szférából.

Ebbe az irányba mutatnak az 5. pontnál számba vett tevékenységek. Ennek nagy részét az öregdiákok felé is kommunikált hallgatói szolgáltatások teszik ki, és talán meglepő, de a megkérdezett felsőoktatási intézmények felől nem látszik annak a kialakult gyakorlata, hogy az intézményi működés mindennapjaiba visszacsatolják végzettjeik anyagi-, tudás-, és kapcsolati tőkéjét.

Elég sok jó gyakorlat került a központi DPR program szakértőinek látókörébe, de ahogy a fenti eredmények is jelzik, stratégiaileg megalapozott, integrált megoldások kialakítása terén rengeteg még a tennivaló.

Az alumni tevékenység tartalmi oldala a kérdésnek csak az egyik fele. A hallgatók nagylétszámú elérésének feladata a diplomás pályakövetés nagy kihívása, az alumni programok számára is komoly gondot jelent. Az eredmények e másik vetületének értelmezéséhez kiindulópontként szolgálhat Garai Ágnes, az első látbjegyzetben már idézett tanulmányának összefoglaló megállapítása: Egyelőre a legnehezebb feladatot a volt hallgatók „öszegyűjtése, egy szervezetbe tömörítése, a megfelelő adatbázis kiépítése okozza.”⁴

A 6. pontban láthatóan, a megkérdezett intézmények nagyrésze, 57%-a próbálkozik valamilyen formában megbirkózni a problémával, de a számba vett megoldások, egy kivételével (az iWiW-en keresztül történő elérés), nem képesek kezelni a meglévő adminisztrációs rendszerekből és az egyéb adatgyűjtésekből származó adatok rákfenéjét, az aktualitást. Mi garantálja azt, hogy az egyetemi időszakban érvényes (e-mail, lakcím, telefonszám), vagy a végzéskor elkért adatok akár csak egy pár év távlatában is érvényesek?

Itt érünk vissza a tanulmányt indító felvetéshez, a diplomás iWiW-hez, illetve általános értelemben a közösségi webes megoldásokhoz. Ezzel, mint adatgyűjtési lehetőséggel az interjúk tanulsága szerint három intézményben éltek.

Kijelenthetjük tehát, hogy az intézmények jellemzően nem használják,⁵ vagy ha használják is ezt a fórumot, akkor sem stratégiaileg megtervezetten, rendszerszerűen, az alumni tevékenység színtereként.

Önmagában természetesen ez nem probléma, de ha látjuk, hogy mit is jelent ez a virtuális tér, ha látjuk, hogy a (volt) hallgatók milyen intenzitással vannak jelen egy ilyen térben, akkor válik megbecsülhetővé egy ilyen fórum kínálta lehetőség.

(4) Diplomás pályakövetés 1. – Hazai és nemzetközi tendenciák. Educatio Kht., 2008, 142. o.

(5) Ha az általam elemzett intézményi interjúkban nem is volt ilyenről szó, de a Pécsi Tudományegyetem Alumni honlapján látszik, hogy létezik ezt a lehetőséget is (ki)használó intézmény. Lásd: <http://www.pte.hu/menu/104/18>

A következő két pontban annak járunk utána, hogy milyen széles körben alkalmazzák a potenciális célcsoport, a volt és jelenlegi hallgatók körében az ilyen jellegű szolgáltatásokat, illetve annak, hogy ez milyen lehetőségeket jelent az intézményi alumni programok számára.

A közösségi weboldalak – a (volt) hallgatók kapcsolódó igényei, a közösségi oldalak használati szokásai

Nem a közösségi weboldalak általában, hanem azoknak egyik típusa, az úgynevezett kapcsolathálózat-alapú közösségi weboldalaké (social network sites) az, ami különösen érdekes nekünk.⁶ Ezek az oldalak természetesen nagyon sokfélék lehetnek, de kulcsfontosságú elemük, hogy 1) a felhasználók egy-egy profillal rendelkeznek rajta, amin a személyes adataik egy körülhatárolt köre válik hozzáférhetővé a többi felhasználó számára; 2) felhasználónként a közösség tagjainak egy részlistája tartozik mindenkihez, ahol az érintett és a listában szereplő tagok kölcsönösen egyetértettek abban, hogy kapcsolatban vannak egymással; és 3) ez a kapcsolati lista a közösség többi tagja számára valamilyen formában látható.

A közkeletű felfogással szemben nem az jelenti ezeknek az oldalaknak a leglényegesebb sajátosságát, hogy idegenekkel ismerkedhetnek a tagok, hanem az, hogy láthatóvá és hozzáférhetővé válnak az egyes tagok kapcsolatai, a saját kapcsolati háló.

Ez talán így túl absztraktnak tűnik, de – a következő adatok szerint is – megalapozottan feltételezhető, hogy az olvasók nagyobb része rendelkezik saját tapasztalattal az ilyen jellegű oldalak kapcsán, ami így életszerűséggel tölti meg a meghatározást. Ám, ha így van, ha nem, nézzük meg az ilyen jellegű magyar weboldalak használati adatainak tükrében, mit is jelent mindez a felhasználók széles közegének napi gyakorlatában: az NRC Piacutató Intézet egy 2007-ben, 1000 fős mintán végzett online kutatása szerint⁷ a legalább hetente internetező magyar felnőttek 92 százaléka regisztrált tagja legalább egy internetes közösségi oldalnak. Többségük aktív felhasználó, így elmondható, hogy tíz internetezőből kilenc rendszeresen látogat ilyen oldalakat.

A legnagyobb látogatottságú és taglétszámú kapcsolathálózat-alapú magyar közösségi weboldal az iWiW, amelyen a vizsgálat szerint, a magyar netezők 86 százaléka regisztrált (az iWiW-re 2008 végén regisztrált a négymilliomodik felhasználó). A tizenévesek körében leginkább látogatott MyVipnek a felnőtt internetezők 59, a HotDognak pedig 23 százaléka tagja.⁸ A tagság természetesen nem feltétlenül jelent aktív használatot: bár az iWiW esetében a tagok 98 százaléka egyben látogató is, a MyVipnél már csak 70, a HotDognál pedig csupán 52 százalék az aktív tagok aránya – a többi hazai közösségi oldal esetén pedig a regisztráltak többsége nem használja az oldalt.

(6) A kapcsolathálózat-alapú közösségi weboldalak kapcsán lásd bővebben Danah Boyd és Nicole Ellison írását „Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship” címmel in: *Journal of Computer Mediated Communication* 2007 (Vol.13.) 1. Online dokumentumként: http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd_ellison.html Letöltve: 2009. május 5.

(7) A vizsgálatról „M megbízna az iWiW-ben és a MyVip-ben a felhasználók” címmel a HVG online is beszámolt, 2007. december 12-én. Elektronikus dokumentumként lásd: http://hvg.hu/Tudomany/20071212_nrc_web2.aspx Letöltve: 2009. május 5. A vizsgálat eredményeit e cikkből idézem.

(8) Az iWiW-ről lásd a következő részt. A MyVip a Generál Média Kft. tulajdona, lásd róla bővebben a Wikipédia szócikkét: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Myvip>. A HotDog közösségi portál a Sanoma Budapest Zrt. tulajdona, ami egy nyitott, nem regisztrált tagoknak is szabadon böngészhető oldal. Lásd: <http://www.hotdog.hu>. Ez a három közösségi weboldal a három legnagyobb ilyen jellegű magyarországi kezdeményezés. Az iWiW átlagos napi látogatószáma e sorok írásának, 2009. májusának 2. hetében): 1millió egyszázezer fő, a MyVip-é: hétszázezer fő, a HotDog-é pedig: száztízezer fő.

A vizsgálat szintén érdekes eredménye, hogy az ilyen jellegű oldalakon a regisztrált felhasználók több mint 90%-a feltünteteti adatlapján életkorát és a települést, ahol él. Korábbi és jelenlegi iskoláit 84 százalék közli, munkahelyét pedig az aktív keresők 73 százaléka nevezi meg. A többség elérhetőségét is szívesen tárja a nyilvánosság elé: a regisztráltak több mint háromnegyede osztja meg az internetes társadalommal e-mail címét, egyharmaduk pedig a telefonszámát is közzéteszi.

A felhasználók 87 százaléka töltött fel képet adatlapjára. A fényképes bemutatkozás célja többnyire a könnyebb azonosíthatóság, 27 százalék ugyanakkor más információt is kommunikál: bemutatja családját, hobbiját vagy legutóbbi nyaralását. Fényképgalériáját 8 százalék frissíti rendszeresen, a képpel rendelkezők egynegyede viszont soha nem aktualizálja fotóit.

A közösségi oldalakat látogatók 60 százaléka szinte minden internetezése alkalmával felkeresi az általa használt közösségi szájtot. A látogatók elsősorban régi ismerősök felkutatására (87 százalék) és kapcsolattartásra (75 százalék) használják a szolgáltatást. Információt közzétenni, hirdetést feladni 15 százalék szokott, 13 százalék pedig már új ismeretséget is kötött ilyen jellegű oldalakon. Kifejezetten társkeresésre csak egy szűk kisebbség, a látogatók 6 százaléka használja a közösségi oldalakat.

Az ismerkedők közeledésére azonban kevesen nyitottak: a tagok 84 százaléka jellemzően csak a tényleges ismerősök bejelöléseit igazolja vissza.

Számunkra itt most fontos, hogy a vizsgálat szerint, a szervezetek, klubok felé igen nyitottak tűnnek a felhasználók.

Ezekből az adatokból az látszik – különösen az alumni szerveződés szempontjából –, hogy a magyar internethasználók döntő többsége intenzíven használ közösségi webszolgáltatást, illetve, hogy nyilvánvaló igény mutatkozik a ismerősökkel való kapcsolattartásra az ilyen jellegű szolgáltatás révén. A felhasználók ennek érdekében nyitottak adatokat szolgáltatni magukról. Az iWiW nem csak a legnagyobb, hanem az oldalt a legintenzívebben látogató tagsággal is rendelkezik. A beszámolóban is megfogalmazódott, hogy a MyWip jellemzően inkább a tizenévesek, míg az iWiW inkább a felnőttek oldala.

Mindezek alapján még kézenfekvőbbnek tűnik az iWiW vonatkozó szolgáltatásait közelebbről szemügyre venni.

Az iWiW, az iWiW klub szolgáltatása, mint az alulról szerveződő hallgatói és alumni együttműködés egy fontos színtere

Kitartva az előző részben empirikusan is megtámogatott feltételezés mellett (hogy az olvasók döntő többsége ismeri az iWiW-et) is érdemes a portálnak és a használatának néhány, a számunkra itt fontos vonatkozását rögzíteni.⁹

Az oldal 2002. április 14-én indult, amikor a kezdeményezés elindítója egy baráti levelező listán először körbeküldte barátainak a meghívót. Az oldal jó egy hónappal később kapta meg nevét, ez lett a hivatalos domain neve is – az angol Who is Who kifejezés rövidítéseként, az ismerősök WiW honlapon keresztül való megtalálására, illetve az ismerkedés lehetőségére utalva. Az oldal 2005 októberében elnyerve a mai formáját, és céljaiban is valamelyest újrafogalmazva lett iWiW.

(9) Az iWiW-ről általában lásd a Wikipédia magyar nyelvű iWiW szócikket: <http://hu.wikipedia.org/wiki/iWiW>.

A kezdeményezés nemzetközi jelentőségét az adja, hogy előbb indult, mint a manapság népszerű kapcsolathálózat-alapú nagy nemzetközi közösségi weboldalak (MySpace, a Facebook vagy a Twitter). Az iWiW, illetve elődje a WiW egyfajta igazi hungarikum ebben az értelemben.

Az ilyen jellegű oldalakhoz hasonlóan, fontos jellemzője, hogy a közösség tagjai saját névvel használják az oldalt, amelyhez csak egy már regisztrált tagtól kapott meghívóval lehet csatlakozni. Ez a két tulajdonság teszi lehetővé, hogy a tagok ténylegesen felismerhetőek, ismerőseiken keresztül beazonosíthatóak legyenek a velük kapcsolatba lépni akarók számára, illetve hogy minden tagnak legyen legalább egy kapcsolata.

Nem utolsósorban ebből fakadóan a rendszer kapcsolathálója a valódi kapcsolatokon alapul. Bár kézenfekvő volna, hogy egy ilyen közegben számtalan új kapcsolat jöjjön létre, de ahogy már volt róla szó, nem ez tűnik általánosnak és meghatározónak. Ennek megfelelően az egymással a mindennapi életben személyes kapcsolatba kerülők, vagy valaha kapcsolatban állók kerülnek inkább (újra) összeköttetésbe.

Érdemes belegondolni, hogy mit is jelent ez a mindennapi kapcsolatok szerveződésének kontextusában. Egy felhasználó kapcsolathálója az adott pillanatig, életének különböző, nem csak térben, hanem egymással időben sem találkozó szociális tereinek a közösségi weben elérhető szegmenseit vetíti tulajdonképpen egymásra. Az általános és középiskolás osztály-, és iskolatársak, a főiskolán vagy egyetemen, illetve a különböző munkahelyeken, baráti társaságokban, vagy akár egy éjszakai kiruccanás révén megismertek (ha a nevük alapján beazonosíthatóak, és ők is elfogadták az ismerősi viszonyt az oldalon) képezik egy-egy tag kapcsolathálóját.

Bár eddig hétköznapi szóhasználatul élve így neveztem, de az iWiW ezek szerint nem egy, a szó hagyományos értelmében vett közösség, hanem sokkal inkább a kapcsolathálózatok hálózata. A társadalomkutatók az ilyen szerveződések leírására a közösség kifejezés helyett (ami olyan csoportosulást jelentene, ahol jellemzően egy csoportban mindenki mindenkit ismer) a hálózati individualizmus (networked individualism), vagy a személyes közösség (personal community) terminust használják. Hisz valaki ismerősi hálóját csak általa lesz egy összefüggő kapcsolati háló, az ismerősök egy-egy csoportban ismerik egymást, de jellemezően csoporton keresztül nem.

Az iWiW tehát ilyen értelemben az időre és az elkülönülő szociális terekre „vak”, mind-egyiket egymásra vetítő kapcsolati háló, ám az iWiW-ezés savát-borsát egyfelől pont ez adja: nézegetni az ismerőseim profiljait, a kapcsolathálóm és elámulni például azon, hogy egy középiskolás osztálytársam ismerőse annak a fickónak, akihez holnap megyek munkamegbeszélésre. Ha tetszik, az iWiW-vel napi élmény a „kicsi a világ”-ra csodálkozás, és a kapcsolati háló effajta állandó és látható jelenléte lehet.

E sajátossága mellett az alumni szempontjából most legalább ilyen fontos, hogy a civil kezdeményezéseknek, nonprofit szervezeteknek és üzleti vállalkozásoknak 2008 márciusától, egy új funkció révén, egy erre rendelt iWiW-es felületen, elkülönülten is lehetőség van online közösségekké, klubokká szerveződni. A már meglévő úgynevezett identitásokat, személyeket és intézményeket lehet online közösségekké, vagy online eszközzel is támogatott közösséggé alakítani, illetve természetesen lehetőség van ebben a formában újakat indítani.

Azt, hogy ezt a szolgáltatást az egyes felsőoktatási intézményekhez kapcsolódóan miként veszik igénybe a felhasználók, az alábbi tematika mentén tekintjük röviden át:

1. magát a klub-jelenséget az iWiW-en,
2. az ezen a fórumon a felsőoktatási intézményekhez kapcsolódó klubokat, és
3. az egy felsőoktatási intézményhez kapcsolódó klubok rendszerét, illetve
4. egy konkrét klubot, annak működését létrejöttétől e tanulmány megírásának napjaiig.

Klubok az iWiW-en¹⁰

A klub alapvetően az iWiW egy alkalmazása, ami közösség-szerveződésre ad lehetőséget az oldalon. A „klub”-ot mint szoftverfunkciót, illetve közösség-szerveződési lehetőséget az iWiW portál a következőképpen mutatja be a felhasználóknak: „... az iWiW természetes magánszemélyű felhasználói az érdeklődési körüknek megfelelő klubokhoz csatlakozhatnak. A klubon belül az adott klub témájával kapcsolatban lehetőség van gondolatok, vélemények, információk megosztására, beszélgetésre, fórumozásra, üzenetküldésre stb., amivel a kapcsolatok kialakításának újabb csatornája nyílik meg a felhasználók előtt. ...

*A természetes magánszemélyű felhasználó az, aki... olyan nonprofit, kifejezetten nem üzleti célra létrejött klubot hozhat létre, ahol összegyűjtheti az adott téma iránt érdeklődő iwiw-tagokat, akikkel szabadon kommunikálhat, kivesézhetik az adott téma, hobbi, érdeklődés minden területét, fórumozhatnak, üzeneteket küldhetnek egymásnak stb. A klubon igazi közösséget hozhat létre a klubtulajdonos.*¹¹

Nehéz, ha nem lehetetlen átfogó képet adni a klubokról, azok online közösségeiről, de még csak arról is, ami az iWiW-en belőlük látható. Az oldalon lekérdezhető egyszerű számadatok sem mutatnak ellentmondásmentes képet. Az iWiW-en létrehozott klubok száma mindezzel együtt 70 ezer körül lehet.¹²

Ezt a bizonytalanságot is figyelembe véve becsülhető csak meg a klubok számbeli gyarapodásának az üteme. A kategóriák szerinti klubszámokat (lásd a 2. táblázatot) 2009. április 20-án kérdeztem le. Az ekkori és a február 15-ei iskola alkategória lekérdezésének¹³ (ekkor 5605 iskolai klubot találtam) összehasonlításából látható az e kategóriabeli két hónap alatti növekedés mértéke, ami számszerűen mintegy 5%-nyi.

Az iWiW „Klubok” oldalán, ahogy az 1. ábrán is látszik, a klubok az alábbi szempontok mentén rendszerezettek:

Kategória (lásd a 2. táblázat),	Típus (üzleti, civil)
Terület (globális, helyi),	Nyitott (nyitott, zárt)
Ország	Hivatalos (hivatalos, nem hivatalos).
Város	

(10) Technikailag lényeges, hogy vannak a nevükben vagy a rövid leírásukban az „egyetem”, illetve „főiskola” kifejezést használó fórumok is az iWiW fórum oldalán, 5 oldalon (20 fórum / oldal), mintegy 100-100 darab. Ezeket itt most nem vizsgáltam. Fontos, hogy a kézi számolás miatt az itt közzétett számadatok sehol (sem itt, sem a mellékletben) sem biztos, hogy pontosak, kis számértékű elcsúszás mindenhol lehetséges. Ezzel együtt a bemutatott adatok, az arányokat és a nagyságrendeket hűen tükrözik.

A klubok számának pontos kezelésében az is problémát jelentett, hogy az informális csoportok nevei néhány esetben nem tették egyértelműen lehetővé, hogy a megfelelő intézményhez kapcsoljuk az adott klubot.

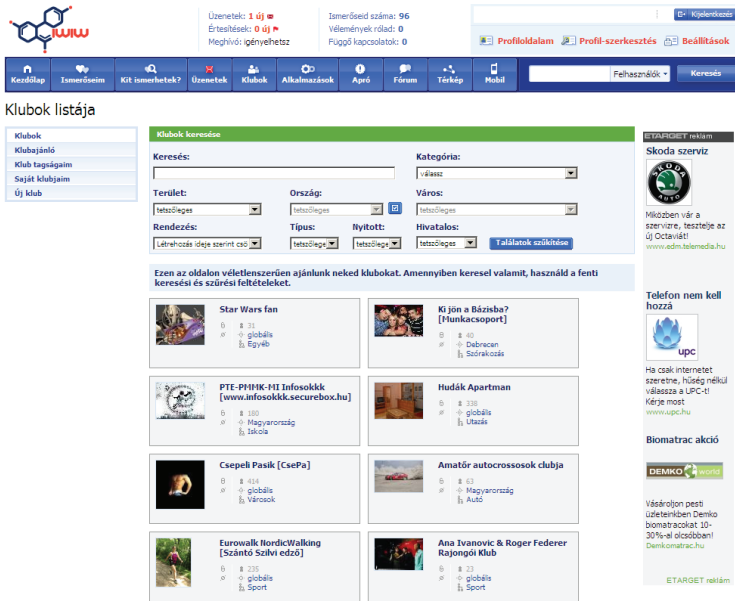
Lényeges az is, hogy a felsőoktatási intézményi integráció következményeként egymással, többek között, a mindennapi diákéletben sem összekapcsolódó intézmények kerültek egy címke alá, ami sokszor több, így független intézményi egység köré szerveződő klubcsoportot jelent.

(11) Lásd még www.iwiw.hu „Segítség” oldalán a 18.1 és a 18.17 alpontokat

(12) Az iWiW klub oldalának kétszer egymás utáni lekérdezése, természetesen ugyanazon beállításokkal, sohasem hozza ugyanazokat az eredményeket, és a különböző variációk egy-egy adatra az adott időszakra eső változásoknál lényegesen nagyobbak tűnnek. A Kategória mezőt „Válassz”, az összes többi mezőt „Tetszőleges” értékre állítva (lásd erről még lentebb) és egymás után háromszor lekérdezve az adatbázist, egyszer 77 285, majd 77 310, illetve közvetlenül ezután 77168 darab klubot találtam.

(13) A 2009. februári gyűjtésen és adatrendszerezésen alapszik mindaz, ami a felsőoktatási klubokról e tanulmányban szerepel.

1. ábra. Az iWiW klubok nyitóoldala

Mindezzel együtt, a klubszámok alapján sorba rendezett kategóriák közül jól látható, hogy a szórakozás, a zene, a sport és az életmód után következnek mennyiségüket tekintve az iskolák mentén szerveződő közösségek.¹⁴ Fontos jelzőszáma ez annak, hogy az ilyen értelemben vett online közösségszerveződésnek az iskola egy lényeges és nagyságrendileg is meghatározó közege.

2. táblázat. A klubok kategóriánkénti megoszlása

Klubkategóriák	Klubok száma kategóriánként
szórakozás	11 662
zene	11 596
egyéb	9 524
sport	7 849
életmód	5945
iskola	5899
kultúra	5813
hobby	5485

(14) Nem egyszerű és magától értetődő a klubszámok alapján való összevetés. Az oldalon a felhasználók közül bárki létrehozhat klubot, ami így rengeteg olyan klub létrejöttét eredményezi, ami nem takar valódi, akárhogy is értett közösséget. Figyelembe véve, hogy az egyes területeken nagyon különböző lehet a létrehozható klubok jellege, azt hiszem az mindenképpen elfogadható, hogy egy egy-két fős szerveződést semmiképpen ne nevezünk valódi közösségnek, klubnak. Eszerint, a táblázatban láthatónál erősebbnek és jelentősebbnek mondhatjuk az iskolákhoz, a felsőoktatási intézményekhez kapcsolódó közösségeket, klubokat, hisz a szórakozás kategóriában a legfeljebb két tagot számláló klubok aránya majd 10%, míg az iskola kategóriában ezen arány 5%, a kigyűjtött felsőoktatási intézményekhez kapcsolódó klubok esetében pedig 1%.

Klubkategóriák	Klubok száma kategóriánként
társadalom	4591
művészet	4080
állatok	4008
család	3811
autók	3244
játék	2900
egészség	2693
üzlet	2132
városok	2085
utazás	1937
divat	1903
tudomány	1668
vallás	1551
párkapcsolat	1284
cégek	1211
kulináris	945
IT	832

A felsőoktatási intézményekhez kapcsolódó klubok

2009. 02. 15-én az „iWiW klubok keresése” felületen az „iskola” kategóriára (többi mező a „tetszőleges” nyitóértékkel) 5605 találatot adott 701 oldalon a portál. Ebből 0 a „Hivatalos” és 5600 a „Nem hivatalos” minősítéssel szereplő klub, 5590 a „Civil” és 4 az „Üzleti” minősítéssel működő klub, 4141 a nyitott és 1455 a zárt klub. Ezen belül majd ezer olyan klubot találtam, ami a felsőoktatáshoz, illetve felsőoktatási intézményhez tűnt kapcsolhatóknak.

Az egyes klubokról a következő adatokat gyűjtöttem ki:¹⁵

- a felsőoktatási intézmény neve, amihez a klub kapcsolódik,
- a klub neve,
- a klub zárt vagy nyitott (1= zárt, 0 = nyitott),
- a szervezeti egység, ami mentén a klub szerveződik,
- a klubhoz tartozó honlap, URL-je,

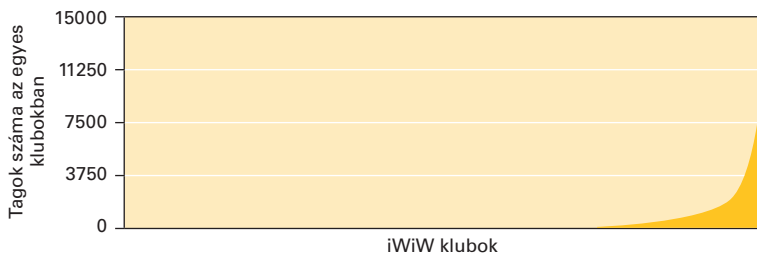
(15) Alapvetően meghatározta a gyűjthető adatok körét, hogy mi az, ami egy-egy klubról az oldalon mindenki számára hozzáférhető. Az itt elemzéshez használt adatok azok, amelyek minden iWiW klub kapcsán mindenki számára láthatóak.

- a klubot aktív hallgatók (1) vagy volt hallgatók (alumni) (0), esetleg mindkettő számára (10) hívták-e életre,
- a klub (céljának) rövid leírása,
- a klub megalakításának dátuma,
- az utolsó klub-aktivitás dátuma,
- a klub tagjainak a száma.

A felsőoktatási klubok hálózatának néhány mennyiségi jellemzője

Az pontosan a klubok felől nem látszik az oldalon, hogy hányan vesznek részt az ilyesfajta közösségi szerveződésben. Az összes felsőoktatási intézményhez kapcsolódó klubhoz, a számításaim szerint, mintegy 444 ezres tagság tartozik. Tagság, mert egy-egy személy természetes módon több klubnak is tagja lehet, így nyilvánvalóan nem ennyi független személyről van szó.

2. ábra. A felsőoktatási iWiW-es klubok tagszámai

A klubok mennyiségi jellemzőire utaló másik fontos adat, hogy a számba vett majd ezer klub mintegy 60%-ának kevesebb mint 100 fő a tagja, a háromnegyedének kevesebb mint 200 fő, és alig 10%-ának több csak mint 1000 fő. Ez a hatványgörbe-eloszlás látszik a 2. ábrán, ami szerint a nagyobb létszámú, inkább a nagy intézményi egységhez kapcsolódó, valószínűleg kevésbé intenzív és bevonódást igénylő klubok mellett sokkal jellemzőbbek számszerűen is azok a klubok, amelyekben legfeljebb kétszáz fő működik együtt.

Zárt és nyitott klubok

A majd ezer klubból 329 zárt, ami azt jelenti, hogy csak azok láthatják és használhatják a klub online felületét akik regisztráltak tagok. Ezek a klubok jellemzően a fentebb tárgyalt kisebb klubok. A 329 zárt klubból 300 klub kevesebb mint 300 tagot számlál, átlagosan 229-et.

A klubok aktivitása

A klubok működésének intenzitása kapcsán nem látszik sok az oldalról, de mindenképpen lényeges adat, hogy a klubok mintegy 80%-ában legalább az elmúlt hónapban, majd 60%-ában az e sorok írását megelőző két hétben megfigyelhető volt valamilyen aktivitás.

Ha nincs is más adatunk az iWiW-es klubok aktivitásáról, azért az idézett NRC-vizsgálatból a felhasználók aktivitásáról tudjuk, hogy a közösségi oldalakat látogatók 60 százaléka szinte minden internetezése alkalmával felkeresi az általa használt közösségi szájtot, illetve, hogy az iWiW esetében a tagok 98 százaléka egyben rendszeres látogató is.

Az aktív-, illetve alumnus hallgatók számára fenntartott klubok aránya

A klub létrehozójának szándéka szerint a klubok több mint 50%-a az, ami kimondottan aktív diákoknak, és mintegy 20%-a az, ami kimondottan alumni diákoknak készül. A klubok bő egynegyede szól mindkét csoportnak.

Az egyes intézmények és a hozzájuk kapcsolódó klubcsoportok

A mellékletben teljes körűen feltüntettem, hogy a 2009 februárjában folyt vizsgálat eredményei alapján az egyes felsőoktatási intézményhez kapcsolhatóan hány klub működik.

Itt, a 3. táblázatban azokat az intézményeket jelenítettem meg, a kapcsolódó klubok száma szerint sorba rendezve, amelyekhez legalább 10 klub tartozik. Érdekes és fontos, hogy az összes ilyen jellegű, azaz felsőoktatási intézményhez kapcsolódó klub több mint háromnegyede (a 77-ből) ehhez a 19 intézményhez kapcsolódik, és majd a fele ebből is az első öthöz.

3. táblázat. Azon intézmények listája, amelyekhez legalább 10 klub kapcsolható az „Iskola kategóriában”

1.	Eötvös Loránd Tudományegyetem	ELTE	93
2.	Debreceni Egyetem	DE	90
3.	Pannon Egyetem	PE	69
4.	Budapesti Corvinus Egyetem	BCE	60
5.	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	BME	59
6.	Nyugat-magyarországi Egyetem	NYME	40
7.	Miskolci Egyetem	ME	38
8.	Széchenyi István Egyetem	SZIE	38
9.	Szegedi Tudományegyetem	SZTE	38
10.	Pécsi Tudományegyetem	PTE	36
11.	Semmelweis Egyetem	SE	33
12.	Budapesti Műszaki Főiskola	BMF	32
13.	Budapesti Gazdasági Főiskola	BGF	27
14.	Pázmány Péter Katolikus Egyetem	PPKE	23
15.	Eszterházy Károly Főiskola	EKF	16
16.	Kodolányi János Főiskola	KJF	15
17.	Nyíregyházi Főiskola	NYF	12
18.	Károli Gáspár Református Egyetem	KRE	11
19.	Dunaújvárosi Főiskola	DF	10

Az egy felsőoktatási intézményhez kapcsolódó klubok szerveződése

Az általános mennyiségi vonatkozásokhoz hasonlóan érdekes, hogy egy-egy intézményhez kapcsolódóan miként, mi mentén szerveződnek a jelenlegi és volt diákok. Bár intézményenként is rendkívül sokszínű a kép, mi itt a legnagyobb klubszámú intézményt, az ELTE-t vesszük górcső alá, hogy valamelyest részletesebb benyomást kaphassunk az intézményenkénti szerveződésről.¹⁶

Ehhez először is bemutatom az ELTE egészéhez, illetve az egyes intézményi, kari egységeihez kapcsolódó klubokat, amelyek kapcsán aztán összehasonlítjuk az ELTE egyes egységeihez kapcsolódó klubokról rendelkezésre álló legalapvetőbb adatokat.

Az ELTE egészéhez kapcsolódó klubok

4. táblázat .Az ELTE egészéhez kapcsolódó klubok listája

1.	Külföldi tanulmányi kirándulások az ELTE hallgatói részére	ELTE	6117
2.	ELTE Rajongók Klubja	Mindenki, aki szereti az ELTE-t!	5946
3.	ELTE Karrierközpont	Az ELTE hallgatóinak, leendő hallgatóinak, végzettjeinek, valamint az ELTE iránt érdeklődőknek a klubja.	457
4.	ELTE ICE HOCKEY TEAM	Az ELTE jégkorong csapatának klubja!	118
5.	ELTE Global (ÁJTK, BTK, GYFK, IK, PPK, TáTK, TÓFK, TTK)	Minden ELTE hallgató	115
6.	ELTE Online	ELTE Online	19
7.	ELTE notes	Klub az ELTE notes felhasználóinak. FONTOS: Kérjük, hogy csakis az ELTE jelenlegi és leendő hallgatói csatlakozzanak!	8
8.	ELTE EHÖK	ELTE EHÖK	5
9.	E-learning	E-learning	3

Talán minden elemzési szempontnál többet mondanak az egyes intézményi egységhez tartozó klubok listái, maguknak a kluboknak a felsorolása.

Az ELTE-hez kapcsolódó klubok közül a nem közvetlenül az egyes intézményi egységekhez kapcsolódó klubokat a 4. táblázat foglalja magában.

A legnépszerűbb klubokat hallgatók hozták létre, egyedül a karriercentrum klubját alapította aktív dologozó. Bár ilyen módon egy kivétellel mindegyik klub informálisan szerveződött, mégis kitüntetetten érdekes a jégkorongozók klubja, tagjai feltételezhetően java részt rendszeresen és személyesen (offline) is kapcsolatban lehetnek egymással.

(16) Az alábbiakban nem tüntettem fel néhány az ELTE-hez egyértelműen, de további más felsőoktatási intézményhez szintén kapcsolódó klubot. Jó példája a fel nem tüntetett kluboknak a Barbarikumi Régészeti Társaság, ami, a klub nyitólapjának bemutatkozó szövege szerint, „egy önszerveződő tudományos társaság. Tagságát a hország ismert kutatói mellett főként a fiatalabb régészgeneráció és az egyetemi hallgatók alkotják, az ELTE-ről, a PTE-ről, a BBTE-ről és a SZTE-ről”.

Emlékeztetül: ebben az elemzésben csak az önmagukat iskola kategóriába sorolt klubokat vettem figyelembe. Ennek a következménye, hogy például a több mint 2600 tagot számláló ELTE Egyetemi Könyvtár klubja itt nem szerepel. mivel létrehozója a „Kultúra” kategóriába sorolt.

Az ELTE egyes intézményeihez, karaihoz tartozó klubok

5. táblázat. Az ELTE kollégiumaihoz kapcsolódó klubok listája

1.	Kőrösi Csoma Sándor [ELTE-KCSSK]	ELTE Kőrösi Csoma Sándor Kollégium	501
2.	Ajtósi Dürer sori Kollégium [Ajtósi Koli]	ADK	253
3.	Kerekes Koli [KUK]	ELTE Kerekes Kollégium	244
4.	Bolyai Kollégium [Rákóczi út 5.]	A Bolyai Kollégium [Rákóczi út 5.] Klub tagja lehet minden egykori kollégista, a kollégiumhoz (vagy kollégistához) kötődő más személy, aki gyakran megfordult ott, és egyszerűen szeretett ott lenni, szívesen gondol vissza az ott eltöltött évekre.	139
5.	Eötvös József Collegium Baráti Köre	Az 1895-ben alapított Eötvös József Collegium egykori és mai tagjai, valamint az intézményhez egyéb szálon kapcsolódó személyek közössége.	99
6.	A Hetedik szint	ELTE Nagytétényi Kollégium, A épület 7. szint	51
7.	ELTE Nagytétényi úti Kollégium	ELTE NUK kollégisták	9
8.	C Harmadik	A Kőrösi Csoma Sándor Kollégium C épület 3. emeletének lakói	7

Intézményi egységként is elkülönítetten érdekesek a kollégiumokhoz kapcsolódó klubok, ahol szintén feltételezhető a tagok online melletti, valós személyes kapcsolódása is. Külön kiemelendő a 6., egy kollégium egy emeletéhez tartozó klub, ami a napi szintű találkozásokkal párhuzamosan létrehozott online érintkezés lehetőségével mindenképpen érdekes adaléka lehet a mindennapi diákéletnek.

6. táblázat. Az ELTE Állam és Jogtudományi Karához kapcsolódó klubok listája

1.	ELTE-ÁJK HÖK Információs és Panszkezelő Központ	ELTE-ÁJK HÖK	1665
2.	ELTE-ÁJK Politológia [poli]	Az ELTE jogi karán végzett/tanuló politológia szakos hallgatók gyűjtőhelye	518
3.	ELTE-ÁJK Hallgatói Önkormányzat [HÖK]	ÁJK HÖK	403
4.	ELTE-ÁJK Győr	ELTE-ÁJK Győr	230
5.	ELTE Bibó István Szakkollégium [Bibó]	Volt és jelenlegi szakkollégisták	128
6.	ELTE IGAZSÁGÜGYI IGAZGATÁSI [IGIG]	ELTE Állam és Jogtudományi kar Igazságügyi Igazgatási szak	70
7.	Atlantisz Örökösei	AZ ELTE-ÁJK 17–18-as csoportjainak klubja. Minőség 2006 óta!	64

DIPLOMÁS PÁLYAKÖVETÉS II.

8.	House of Lords&Ladies [Lichtenstein]	ELTE-ÁJK 2006/2007-ben és 2007/2008-ban indult évfolyamának 9-es és 10-es csoportja	47
9.		ELTE-ÁJK I. évfolyam 11–12. csoport(ok) által alkotott Hajnal Kastély nevű képződmény	21
10.	Huszonkettes Csoport	ELTE-ÁJK 22-es csoport	13
11.	Bolondok Háza	Minden bolondnak az ELTE-ÁJK-ról!	12
12.	ELTE-ÁJK 21-es csoport	A legjobbak, a 21-es csoport	9
13.	11-es csoport	ELTE-ÁJK, 2005	3
14.	Egyetem Tér Online	ELTE-ÁJK hallgatóinak információs portálja	2

A Jogi Karhoz kapcsolódó klubok vonatkozásában az egyik legfontosabb adat egy hiány: a legnagyobb karhoz kapcsolódó klub itt nem látszik, mivel a klub tulajdonosa, egy diák, a „Tudomány” kategóriában hozta létre a kari klubot.

A karhoz tartozó klubok alapvetően, ahogy a 6. táblázatban látszik, elsősorban az intézményi egységek köré szerveződnek. Kisebbrészben a kar szakjai, hallgatói képvisellete és az egyik szakkollégiuma köré, nagyobb részben pedig a tanulócsoportokból alakuló informális társaságok köré.

7. táblázat. Az ELTE Bölcsészettudományi Karához kapcsolódó klubok listája

1.	ELTE-BTK Kommunikáció és Média-tudomány szak	ELTE-BTK Kommunikáció és Média-tudomány szak	590
2.	ELTE-BTK Büfészak [Büfé, Büfi]	ELTE-BTK céltalan bölcsészek	523
3.	ELTE-BTK	Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának klubja	332
4.	ELTE-BTK Történelem BA [Baccalaureus, Bachelor, vagy csak simán Törizsak]	ELTE-BTK Történelem BA	331
5.	ELTE Filmszak	ELTE Filmszak	299
6.	Magyar Grammatika [EmGÉ, A Könyv, Magyar Szakosok Bibliája]	ELTE-BTK	197
7.	angol jegyzet [a jegyzettár]	ELTE-BTK Angol szak	179
8.	I. Magyar BA Alapszak [since 2006]	2006-ban az ELTE-BTK-n indult első és eredeti Magyar alapszak	175
9.	ELTE Arab Szak	ELTE Arab Szakon végzettek vagy még itt tanulók	147
10.	III. Magyar BA alapszak	Az ELTE-BTK 2008/2009-es tanévben induló magyaros évfolyama	89
11.	ELTE Fordító- és Tolmácsképző	A Klub szeretettel várja az ELTE Fordító- és Tolmácsképzőjének minden jelenlegi és volt tanárát, diákját.	69

12.	ELTE Szabad bölcsészet 2007	A 2007-ben felvett ELTE Szabad bölcsész hallgatók klubja!	65
13.	ELTE-BTK 22–23-as testvérőrs 2008	Az ELTE-BTK 2008-as zánkai gólyatáborának legjobb és legbulisabb emblematis testvérőrs! Csak a MAGYAR!!!!:D 22,23, mi nyertünk az Álompáron! Váááá micsoda klub vagy! ts-ts:D:D	54
14.	ELTE-BTK Kínai Szak	Minden volt és mostani kínai szakos gyűjtőhelye	31
15.	ELTE-BTK 28-as őr [Törisek!]	A 2007-es Zánkai gólyatábor 28-as őrs, testvérőrs (29), és egyéb alkatrészei számára alapított klub. KI NEM TÖRIS NEM IS BÖLCSÉS, HEJ, HEJ!! :)	29
16.	arab szakosok klubja	Mindazoknak, akik járnak, jártak, vagy járnak fognak az ELTE arab szakára	25
17.	BAB 2008	Az ELTE-BTK 2008-as Bologna Albizottsága	22
18.	Tizenhetes Órs [Tizenhetesek]	ELTE-BTK Gólyatábor 17-es őr 2005	22
19.	ELTE-BTK GT2008 20. őr	Meglepő módon a GT2008 20. őrének a tagjai találhatóak a klubban	18
20.	Csak a négyes!!!	ELTE-BTK Gólyatábor 2008 – A legjobb őr	13
21.	ELTE-BTK Török szak	Azoknak, akik itt tanítanak, tanultak, tanulnak, illetve tanulni fognak.	11
22.	ELTE Olasz szak	ELTE Olasz szak	3

A bölcsészettudományi kar klubjai viszonylag kis létszámúak, még a nagyobb kari, intézményi egységekhez kapcsolódó klubok is. Érdekesnek tűnik a második klub, amelyik egyfajta öniro-nikus informális szerveződésnek tűnik, ám kari szinten igen jelentősnek tűnő taglétszámmal. Az ábécé sorrendbe rendezett karok között itt tűnik fel elsőként egy gólyatábori szerveződésű klub, ami jelenségeként nem egyedi, és ami az aránya miatt is érdekes lehet. A bölcsészkar klubok esetében a huszonkettőből négy ilyen.

8. táblázat. Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Karához kapcsolódó klubok listája

1.	ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar (ELTE-GYFK)	Az ELTE-GYFK klub a gyógypedagógus- és a szocialismunkás-képzés területein, alapképzési és szakirányú képzési szakokon, nappali, esti és levelező tagozatos képzési formákban részt vett diákok és tanárok közös kapcsolattartási- és találkozási pontja.	3657
----	---	---	------

Sajátos a Gyógypedagógiai Kari szerveződés. Bár van még egy, evangélikus diákköri klub az intézményhez kapcsolódóan (amit a klub létrehozója nem sorolt az „Iskola” kategóriába, így nem tüntettem fel a táblázatban), de mindenképpen egyedi, hogy a közösségi weboldalon jelenlevő hallgatók és dolgozók ilyen arányban tagjai a kari klubnak, és nem szerveződnek online más formális szinthez kapcsolódóan, vagy informálisan.

DIPLOMÁS PÁLYAKÖVETÉS II.

Talán első ránézésre meglepő, de ebben a klubban több tagot sikerült toborozni, mint karonként a többi kar kari- klubjaiban összesen!

A kari klub tulajdonosa ebben az esetben is egy jelenleg is szakmabeli volt hallgató.

9. táblázat. Az ELTE Informatikai Karához kapcsolódó klubok listája

1.	ELTE-IK PGT08	ELTE Informatikai Karra felvett gólyák klubja 2008-ban.	141
2.	ELTE Informatikai Kar	ELTE-IK	42
3.	ELTE-IK HÖK	Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Kar Hallgatói Önkormányzat	15
4.	Karla Annamária Fan Klub [dupla nyilas]	ELTE-IK programtervező informatikus Bsc	12

Az Informatikai Kar ezen a közösségi weboldalon, különösen a többi kar viszonylatában, alacsony szervezettségűnek mondható. Kis létszámban jelölték magukat tagnak az ide járó hallgatók, illetve az itt dolgozók, mind a karhoz, mind a hallgatói önkormányzathoz kapcsolódó klubokban.

Érdekes az is, hogy az intézményi kluboknál nagyságrenddel nagyobb létszámú az egy évvel ezelőtt indult évfolyam klubja.

10. táblázat. Az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karához kapcsolódó klubok listája

1.	Exhibi Sün [a világ gyerekszemmel – 2008. április 14–30.]	Az Exhibi Sün egy évenkénti pop-art rendezvény, melynek célja a figyelemfelhívás az ember tudományokra. Szervezője egy egyetemi hallgatókból álló baráti társaság, melynek magját az ELTE Pedagógia szakosai adják.	1178
2.	ELTE Művelődésszervezés/ Andragógia	Az ELTE-PPK Művelődésszervező és Andragógia szakos hallgatóinak klubja	162
3.	ELTE Pszichológia 2006	Klub az ELTE Pszichológia (BA) szakos hallgatók 2006-os évfolyama számára	138
4.	Sárkány Sörrend [szimpatikus csapat]	ELTE-PPK gólyatábor 2007. Sárkány Sörrend csapat	61
5.	AnDragon levelező	Az ELTE Andragógia levelező osztályának klubja	53
6.	ELTE Andragógia	ELTÉ-s andragógusok csatlakozását várjuk	53
7.	*ELTE-TFK*	A Nyár utcában bulizók, a Kazy aulában pörgők, az utolsó NSZK-sok.	49
8.	ELTE-PPK Oktatás- Informatikai Szakcsoport [OKT-INF]	ELTE-PPK Oktatás-Informatikai Szakcsoport	13
9.	ELTE-PPK Andragógia	ELTE-PPK Andragógia	13
10.	ELTE-PPK Pedagógia 2004 Hallgatói Klub	ELTE-PPK Pedagógia szakán (esti) 2004-től kezdő 200X végző hallgatók	10
11.	ELTE-PPK HÖK Veteránanimátorok	Az ELTE-PPK Animátori Kör Veteránanimátorainak klubja	9

A Pedagógiai és Pszichológiai Kar esetében, eltekintve egy rendezvényhez kapcsolódó klubtól, kisebb léptékű a szervezettség, illetve a kisebb egységek mentén szerveződés a jellemző. Ebben a kontextusban érdekes, hogy a pedagógia szakos hallgatók szakmai rendezvénye ilyen széles körben volt képes megszólítani és aktivizálni egy csoportot.

11. táblázat. Az ELTE Társadalomtudományi Karához kapcsolódó klubok listája

1.	ELTE-TáTK HÖK Hallgatói Önkormányzat	TáTK-os és nem TáTK-os hallgatók klubja	1162
2.	ELTE-TÁTK 2006-os évfolyam (TT BA, Szoc. Munka BA) [másodévesek, csoportok]	Mi mindannyian, akik 2006-ban jöttünk a TáTK gyönyörű karára, hogy boldogan kipróbáljuk az első BA-s képzéseket :)	155
3.	ELTE-TáTK Könyvtár [TÁTiKa]	ELTE-TáTK Könyvtár	145
4.	ELTE-TÁTK 2007-es évfolyam [golyák]	Mindazok, akik 2007-ben iratkoztak be a TáTK-ra, illetve a közös ismerősök, akiket ismerünk :) Ja, és voltunk együtt Bodajkon GT-n...	129
5.	ELTE-TáTK 2008-as évfolyam	Azok az emberek, akik 2008-ban iratkoztak be a TáTK-ra :) és persze azok, akik ismernek benneteket :)	127
6.	ELTE-TáTK szociológusok	A klubot nem titkolt szándékkal azért hoztam létre, hogy segítsük egymás tanulmányait és persze, hogy közös bulikat szervezzünk:)	39
7.	ELTE-TÁTK, szoclev 2008	Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Társadalomtudományi Kar végzős levelező szociológus hallgatóinak klubja. 2008	20

A Társadalomtudományi Kárnál a hallgatói önkormányzathoz kapcsolódóan létrehozott klub jelenti a viszonylag jelentősebb tagsággal bíró egységet. Eltekintve a könyvtár körül szerveződő klubtól, a többi klub a hallgatók kisebb csoportja által használt informális szerveződés.

12. táblázat. Az ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Karához kapcsolódó klubok listája

1.	ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar	Csak BTF és ELTE-TÓFK!	45
2.	ELTE-TÓFK Óvodapedagógus 1/2. [kettes csop]	Akiket 2007-ben vettek fel az ELTE-TÓFK Óvodapedagógus szakra; és a 2-es csoport tagjai	35
3.	ELTE-TÓFK infósok	A jelenlegi informatika műveltségterület hallgatók virtuális közössége	26
4.	Ötös Csoport	ELTE-TÓFK 5-ös csoport 2006-tól	28

Az Informatikai Karhoz hasonló jellegű az iWiW-en az online közösségi szerveződés a Tanító- és Óvóképző Karon is. Alacsony taglétszámú a karhoz kapcsolódóan megnyitott klub, és viszonylag kevés a kisebb hallgatói csoport, informális közösség jelenléte is, ahogy a 12. táblázatban látszik.

13. táblázat. Az ELTE Természettudományi Karához kapcsolódó klubok listája

1.	Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi kar [TTK]	ELTE-TTK	687
2.	Bódvarákó ELTE [Geo-Bio Gólyatábor]	Bódvarákó ELTE-TTK Geo-Bio gólyatábor	523
3.	ELTE-TTK-n végzett Földrajztanárr, Geográfus	Az ELTE-TTK-n végzett földrajztanárok és geográfusok klubja	342
4.	ELTE-TTK	ELTE-TTK A kar dolgozóinak, hallgatóinak; Egykoriaknak és jelenlegieknek egyaránt	290
5.	ELTE-TTK Geológusok	ELTE-TTK Geológusok	243
6.	ELTE-TTK Környezettan szak	Ha valaha az ELTE-TTK Környezettan vagy Környezettudomány szakos hallgatója vagy, netán voltál, esetleg tanítasz ezen a szakon, légy a tagom!	225
7.	ELTE-TTK Földrajz Bsc [Gólyákok és egyéb képződmények]	ELTE-TTK Földrajz Bsc	177
8.	ELTE-TTK Hallgatói Alapítvány [HA]	ELTE-TTK Hallgatói Alapítvány	173
9.	Föld Tudomány 2008	2008-as Földtudományi szakosok	141
10.	ELTE 2007-es földrajzosok [ELTE-TTK Geogr]	A 2007-ben kezdett Földrajz alap-, minor/major szakosok közösségi klubja.	129
11.	ELTE-TTK biosz 2007-es évjárat	ELTE-TTK, Biológia Bsc 2007	105
12.	ELTE-TTK FEB/FEM/TM	Az ELTE-TTK felvételi előkészítő mozgalmában részt vett oktatók, egyetemisták és középiskolások klubja. (Oktató volt, FEB/FEM/TM-es egyetemista, vagy középiskolás.)	98
13.	ELTE-TTK Geológus 2004 [geo]	ELTE-TTK 2004-ben kezdett geológushallgatói, illetve akik későbbiekben csatlakoztak hozzánk	53
14.	Bódvarákó 2008. Terepzöld csapat	Bódvarákó ELTE gólyatábor 2008. Terepzöld csapat, a TANKok virtuális gyűjtőpontja	22
15.	ELTE Matekos gólyatábor	Csak matekosok (2008-tól Bárczisok is) csatlakozhatnak, illetve azok a nem matekosok, akik bizonyíthatóan részt vettek a táborban.	4

A Természettudományi Karhoz kapcsolódó klubok listáján (lásd a 13. táblázatot) is az egyes intézményi szintekhez, évfolyamokhoz, gólyatáborhoz kapcsolódó klubok találhatóak. A többi ELTE kar esetében ilyenekkel nem találkoztunk, de itt kitéve érdekes, hogy egy szak végzettjei (a geológusok és földrajztanárok) kimondottan alumni közösséget hoztak létre. A 11. számú klub ilyen, és viszonylag nem is kis létszámmal. Általában nem magas a taglétszáma az egész kar számára létrehozott, 1. számú klubnak, igaz két klub is működik ilyen céllal.

Az egyik legfontosabb tapasztalat a fentebbiekből, hogy jellemzően nem hivatalosan, az intézményi képviselők által életre hívva, hanem alulról, informálisan szerveződnek a felsőoktatási intézményekhez kapcsolódó online közösségek az iWiW fórumain.

Fontos tapasztalat az is, hogy nem szükségszerűen válik szét az ilyen irányú aktív hallgatói és öregdiák szerveződés. A Gyógypedagógiai Főiskolai Kar egyetlen klubja jól példázza ezt. A klubot egy volt, ma is a szakmában dolgozó hallgató hívta életre, a kar hallgatóinak tagságát nagyszámban mozgósítva az iWiW-en.

A klubok között mindezzel együtt alapvető típusok különíthetők el, amelyek karokon, intézményi egységeken át is érvényes szerveződési elveket tükröznek. Itt most nem látunk bele az egyes klubok működésébe, de mindenképpen elválaszthatóan látszanak a kari, a szakos, vagy az egy egész kollégiumhoz kapcsolódóan létrehozott, általában nagyobb létszámú klubok, ahol alacsonyabb szintű bevonódás és működési intenzitás feltételezhető; illetve az intenzívebb bevonódást és működést sejtető egy-egy évfolyamhoz, tanulócsoporthoz kapcsolódó, kisebb létszámú online közösségek, amelyek mögött tényleges személyes kapcsolatokat, valamifajta offline közösséget is feltételezhetünk. Természetesen ezek nem választhatóak szét egy éles határvonal mentén, hisz például egy évfolyam, illetve az egy intézmény egy szakán egy adott évben a tanulmányaikat megkezdők száz, vagy akár néhány száz fős közössége sem igazán tekinthető a hagyományos értelemben vett csoportnak, de mégis ez a szerveződési szint jelenti a társas viszonyok vonatkozásában az igazi terepét a személyes kapcsolatokhoz az online eszközök által hozzáadott, illetve hozzáadható értékeknek.

Nehéz általános érvényű megállapításokat tenni a klubok révén (is) szerveződő közösségek vonatkozásában, hisz egy éve létezik még csak ez a lehetőség. Jelenleg még nincs olyan közösség, amelyik hosszú ideje élhet együtt ilyen alkalmazással, amelynek tagjai a változó életszakaszokon keresztül használták volna kapcsolattartásra ezt a fórumot. A klubok sokszínűsége azért mindenképpen ígéretesen széles közeg számára tűnik hasznos lehetőségnek: a gólyatábor élményei alapján szerveződő klubtól (lásd a 13. táblázat 2. klubját), a végzett geográfusok és földrajztanárok klubjáig (lásd ugyanott a 3. klubot).

A következő pontban egy már hosszabb ideje élő évfolyami közösség klubját vizsgáljuk meg közelebbről. Ez egyfelől alkalmat teremt egy klub élményszerűbb megismerésére, illetve láthatóvá teszi azt is, hogy miként és mire használva találták meg egy, már az egyetemi felvételi előtt egymással kapcsolatot kereső társaság tagjai az iWiW klubot, mint együttműködési fórumot.

Egy felsőoktatási intézményhez kötődő iWiW klub rövid bemutatása – esettanulmány¹⁷

Közvetlenül e tanulmány megírását megelőzően, az oktatói munkám során találkoztam az ELTE egyik karának alapozó képzésére járó hallgatók csoportjának néhány tagjával. Kiderült, hogy majd három éve online is folyamatosan kommunikálnak egymással, és hogy jelenleg ezt egy iWiW-es klub keretében teszik. Átalluk nyílt lehetőség egy zárt, több éve működő közösség iWiW klubjának, illetve online megjelenés-történetük, vagyis a kommunikációs eszköz keresésük történetének behatóbb tanulmányozására.

A közösség alakulásának első időszaka

Az Educatio Kht.-OFIK honlapjának, a <http://www.felvi.hu> jóvoltából a digitális korszakváltás egy igazi emergens megnyilvánulása, hogy a felvételire készülők, a jövőbeli hallgatók előbb találkozhatnak online, mint személyesen. (E lehetőség kihasználtságának terjedését segíthet megbecsülni, hogy két évvel ezelőtt még csak a felvételizők mintegy 10, tavaly 13, az idei évben pedig már közel 38 százaléka használta az e-felvételi lehetőséget.)

(17) A klubot két klubtag segítségével vizsgáltam. A velük készített interjúk mellett, a mások számára nem hozzáférhető adatokat (a fórumok adatait) is ők gyűjtötték ki. Ők voltak segítségemre az iWiW klubok adatainak kigyűjtésében, rendszerezésében is.

Így alakult ez a vizsgált közösség néhány tagjának esetében is, akik közül többen már a felvételi-érettségi időszak alatt felvették a kapcsolatot egymással az erre a célra nyitott felvi-fórumon. (A fórum azóta is él, együttműködési lehetőséget biztosít az aktuálisan felvételizni készülőknek.)

Mikor az adott évben megtörtént a ponthatárok megállapítása, az itt vizsgált csoport tagjai is „célzottabban” kezdték el az ugyanazon helyre felvett társakat keresni. A klub tagjaival felvett interjúk alapján tudható, hogy ezt a korai „felvi-s” fórumot jóval többen olvasták, mint amennyien aktívak voltak rajta.

Ebben az időben, a Yahoo szolgáltatását igénybe véve megszületett egy levelezőlista, és emellett, a gólyatáborra készülődés alatt az iWiW-en keresztül történt ismerkedéssel párhuzamosan már a tábor előtt is szerveződött egy találkozó, ahol körülbelül 20–30 ember jelent meg. Ezt követően a Yahoo levelezőlistáján kialakult egy tere a szakmai anyagok megosztásának, ami kisebb-nagyobb intenzitással azóta is működik.

A közösség alakulásának második időszaka – az „iWiW fórum”-hoz kapcsolható periódus

A visszaemlékezések szerint az iWiW természetes módon, mint a mindennapi online élmény egy itt is hasznos alkalmazása, került a képhe.

3. ábra. Az iWiW-es fórumot indító hozzászólás

A felvi-fórumon a levelezőlistán egymást megismerők, az iWiW adta lehetőségek keretein belül – az adatlap, a fényképek, a közös ismerősök funkciók révén tudták „megnézni” egymást, és megindult a hálózattá szerveződés is, az egymás „ismerős”-ként való bejelölgetése. (lásd a 4. ábrát)

A felsőoktatási hallgatóvá, az egyetemi polgárrá válásnak az identitásképződés felől fontos mozzanata, hogy hamar megjelent az iWiW-felhasználók adatlapján, hogy felvételt nyertek a kiválasztott szakra, ami a beszámolók szerint a közösségi oldalon való társkeresés egyik támpontjává is vált néhányaknál.

4. ábra. Az ismerősként azonosításról az iWiW fórumán pro-, és kontra

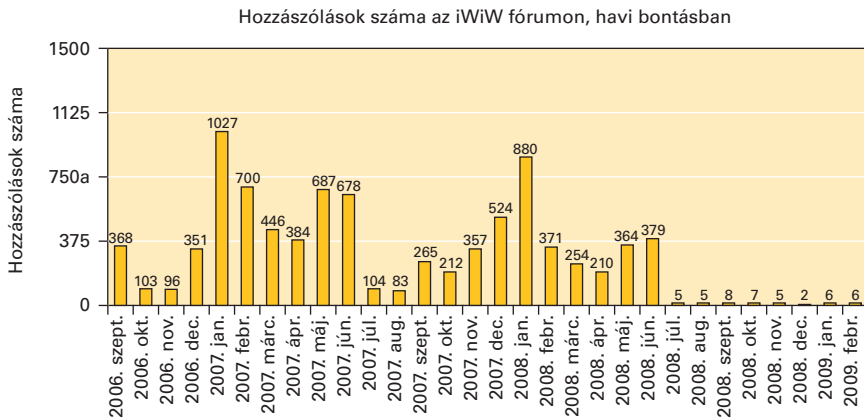
tásban van: például albérléthez jutásban, de természetesen legfőképp a tanulásban. Ennek jó példája a szakos képzés sajátosságából fakadó empirikus dolgozatírási kötelezettség, aminek kapcsán a hallgatóknak nagyon sok saját vizsgálatot kell végezniük. Ehhez ezen a fórumon keresztül keresve egymást, lesznek egymás vizsgálati személei.

A fórum működésének intenzitásáról a 6. ábra ad tájékoztatást. Az ábra kimutatása 2006 szeptemberével kezdődik, amikor elindult az a képzés, aminek kapcsán maga a közösség megformálódott. Jól látható, hogy az ábra két ciklusban nagyon hasonló mintázatot ír le, majd teljesen ellaposodik.

A két ciklus mintázatát egyértelműen magyarázzák a szemeszterek időszakai. A félév elején mutatkozik egy kis aktivitás-növekedés, majd csökken a fórumozás intenzitása, hogy a vizsgaidőszakban, pontosabban azt megelőzően elérje az intenzitási csúcspontot. Ekkorra esnek a szeminárium-zárások, itt tornyosulnak a vizsgaidőszak-ütemezési és házidolgozat-leadási határidők.

Érdekes, és visszatérően megfigyelhető a nyár eleji és a téli vizsgaidőszakok közötti különbség. A tavaszi vizsgaidőszak előtt a fórum intenzitása alacsonyabb hőfokú, ami megegyezik más hasonló jellegű fórumok tapasztalatával (lásd Hain 2006¹⁸). Mindezzel együtt a második évre szólnak kevésbé intenzívnek tűnik a fórum aktivitása, majd a fórum 2008 júniusával, az iWiW klub megalakításával, a korábbi aktivitásához képest gyakorlatilag megszűnt. Ahogy az előző oldal, „Ízelítő a fórumból” című ábráján látszik, egy-két, elsősorban külső érdeklődő, és alkalmanként az esetlegesen a felvetésekre érkező válaszok jelentik a fórum életét. Az itt megkezdett párbeszéd az iWiW klubban folytatódott.

6. ábra. Az iWiW-es fórum működésének intenzitása (2006. szeptember – 2009. február)

Nem érdektelen, hogy a résztvevők milyen aránya, milyen aktivitással vett részt a fórumon, hogy milyen jellegű kommunikációs mintázatot mutat egy ilyen jellegű együttműködés.

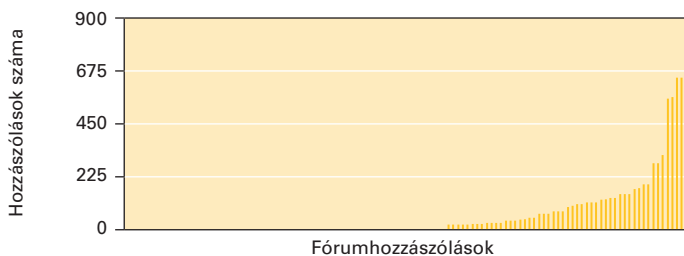
Talán számszerűen keveset mutat ebből a 7. ábra, de az egyértelműen látható rajta, hogy az eloszlás „skalafüggetlenséget” sejtet, azaz hatványgörbét ír le. Ez azt jelenti, hogy sokak keveset és kevesen sokat szoltak hozzá a fórumhoz.

Számszerűen a hozzászóló 148 fórumozónak több mint a fele, kevesebb mint 10 alkalommal szolt hozzá az online párbeszédhez, míg a fórumozók alig több mint 20%-a produkálta az eltelt idő alatt a hozzászólások (összesen 8887 darab) több mint 80%-át.

(18) Hain Ferenc: Kapcsolatháló a világhálón – az iWiW. Egy közösségi weboldal és közösség szociálpszichológiai elemzése, Doktori dolgozat. 2006. Kézirat.

Ezt a kommunikációs mintázatot egészítette ki a csoport tagjainak beszámolója, miszerint menet közben nyilvánvalóvá vált, hogy jóval többen olvassák ezt a fórumot is, mint ahányan hozzászólnak. Ez is teljes mértékben megegyezik azzal, ami korábbi más iWiW-es fórum-vizsgálataim alapján (Hain, 2006) elvárható volt. Azért érdekes ez, mert talán első megközelítésben kézenfekvő lehetne, hogy egy olyan eszköznél, amely teljes egyenlőséget biztosít a hozzáférés terén, kiegyenlített lesz az igénybevétel is, ám ez közel sincs így. Bár feltételezhető, hogy nem különbözik egymástól jelentősen a hallgatók szükséglete, mégis e hatványgörbe-eloszláson keresztül az látszik, hogy egy ilyen kis költségű segítségkérést, illetve segítségfogadást szolgáló eszközt nem egyenlő mértékben vesznek igénybe a klubtagok. Kevesen kérnek és kapnak, illetve adnak sok segítséget, míg a nagy többség csak alkalmanként.

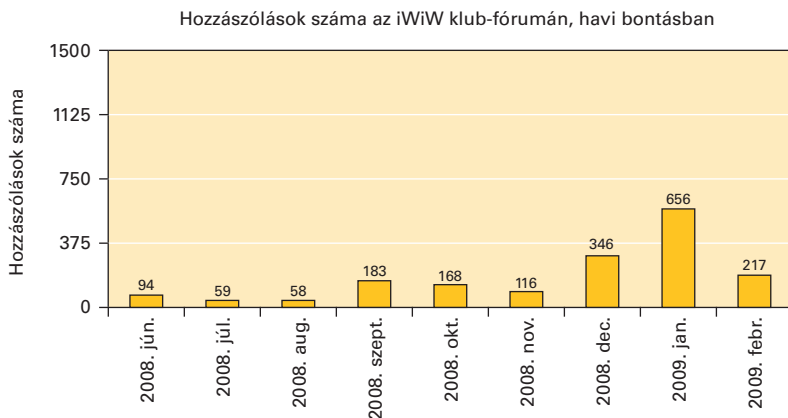
7. ábra. Hozzászólások száma személyenként az iWiW fórumon

A közösség alakulásának harmadik időszaka – az „iWiW klub”-hoz köthető szakasz

Mikor az iWiW-en elindult a klubrendszer, a vizsgált csoport néhány tagja szerint jó ötletnek tűnt átmenni oda, hiszen visszatérő volt arra vonatkozóan a félelem, hogy a tanárok olvassák a fórumot, illetve általános volt a meggyőződés, hogy a különböző illegálisan beszkenelt fájlok (szakirodalom, könyvek) elérési helye, valamint a kézenfekvően kevésbé publikus tanulmányi információ és diákpárbeszéd jobb volna, ha csak köztük maradhatna.

8. ábra. Az iWiW-es fórum működésének intenzitása (2008. június-2009. február)

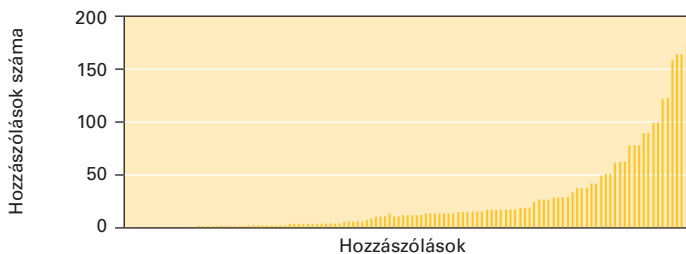
A 8. ábra tanulsága szerint az átállás, pontosabban szólva az iWiW-es fórum elhagyása tökéletesen sikerült. Az ilyen jellegű szerveződések esetében mondhatni jellemző módon, a harmadik évre némiképp csökkenő intenzitással, de változatlan ciklusokban folytatódik a fórum, immár az iWiW-es klub fórumán. A klub zártkörűvé tételét is nagyon következetesen hajtották végre a tagok. Jól tükrözi a művelet rendszerességét, hogy minden általam névszerint ismert tag az egyéni profiljában is titkosította (más számára nem elérhetővé és olvashatóvá tette) a fórumhozzászólásait.

A klub iWiW-es főoldalán látszik, hogy majd százötven tagja van az iWiW-es klubnak. Az iWiW-es fórumhoz száznegyvenen szoltak hozzá, amiből jó páran „külsős”, nem az adott évfolyam tagjai közül kikerülő hozzászólók voltak.

Számszerűen a iWiW-es fórumhoz hozzászóló 148 fórumozóból 80 volt, aki az iWiW-es klubfórumhoz is hozzászólott. Kevesebb mint 10 alkalommal szolt hozzá az online párbeszédhez a hozzászólók fele, és itt a fórumozók pontosan 20%-a produkálta az eltelt idő alatt a hozzászólások (összesen 2023 darab) több mint kétharmadát.

Szintén hatványgyörbét ír le a hozzászólók/hozzászólás megjelenítése, ahol ugyanúgy érvényesülnek tehát a részvétel és az aktivitás arányai, a skálafüggetlenség elve. Lásd a 9. ábrát.

9. ábra. Hozzászólások száma személyenként az iWiW klub fórumán

A megkérdezettek visszaemlékezése is alátámasztja azt a számokban is felsejlő megfigyelést, hogy jórészt kicserélődött az iWiW-es fórumon és az iWiW-es klubfórumon a különösen aktívak köre. Öt olyan új tag került be a legaktívabbak 20%-ába, aki nem volt benne az iWiW-es fórum legaktívabb 20%-ában. E mögött természetesen sokféle motiváció állhat. Például az iWiW-es fórumnak életet adó tag szült és a családi élet intenzitásának fokozódásával, természetes módon kevesebbet vesz részt az évfolyam közéletében.

Összefoglalásként elmondható, fontos tapasztalat, hogy az online lehetőségek révén már azelőtt megkezdődött a vizsgált csoport esetében a kapcsolatfelvétel, hogy a felsőoktatási intézményekbe felvételt nyertek volna a hallgatók. Az online együttműködés a diákevekben természetes módon a tanulmányokra koncentrálna folytatódott.

Nagyfokú informatikai eszközhasználati kompetenciát sejtet, ahogy az online együttműködés számára a szándékot legjobban szolgáló lehetőséget kereste és megtalálta a vizsgált csoport. Ez talán nem mondható általánosnak, de mindenképpen előremutató a későbbiekre nézve.

Szintén lényeges, hogy a vizsgált csoport esetében kicserélődtek a legaktívabb, szervező tagok, és elvált az is, hogy a mindennapokban ki az igazán meghatározó, központi „figura” az aktív, és ki a virtuális térben.

A közösségi weboldalak kínálta lehetőségek – a felmerülő problémák

Az iWiW klub szolgáltatása, mint eddig kihasználatlan lehetőség

Az esettanulmányban ismertetett vizsgálat kapcsán mindenképpen megfogalmazható az a belátás, hogy egy olyan (virtuális) tér a közösségi weboldalaké, ahol ténylegesen nagy számban, és ahogy láthattuk, a felsőoktatási intézményi hovatartozásuk felől is jól azonosítható módon vannak jelen a jelenlegi és volt hallgatók. Azért különösen fontos ez, mert egyértelművé teszi azt, hogy az ilyen jellegű közösségi weboldalaké egy olyan tér, ahol nem csak egyszerűen elérhetőek a hallgatók, hanem az intézményi aktivitástól függetlenül, a felsőoktatási intézményekhez való hovatartozásuk mentén (ön)szerveződnek is!

Nem könnyen megbecsülhető az ilyen elérhetőséggel és aktivitással rendelkező jelenlegi és volt hallgatók tömege. A 3. pontban említésre került, hogy 444 ezres „tagság” tartozik felsőoktatási intézményekhez kapcsolódó klubokhoz. További támpontul szolgálhat, hogy ha az iWiW keresőjébe a „felsőfokú iskola” mezőjében az elte szót írjuk, mintegy 79 ezer tag adatlapját hozza le a program. Nyilván ez nem magától értetődően jelent ennyi jelenlegi és volt ELTE-s diákot, de mindenképpen meggyőző mennyiséget sejtet és e mennyiségnek megfelelően, széles felhasználói spektrumot: az ELTE-s klubok számbavételekor láttunk példát öregdiák által életre hívott kari klubra, illetve gólyák által és öregdiákok által szervezett klubokra is, de dolgozói klubra is.

A fentebb ismertetett vizsgálatból az látszott, hogy a virtuális tér hallgatói közösségei informálisak, sem a jelenlegi, sem a volt hallgatók közösségei kapcsán nem látszik, hogy valamilyen formában becsatornázódnának az felsőoktatási egységek intézményi működésébe.

Az ELTE esetében sejthető mindennek egy-két fontos háttértényezője. Az egyetem és nyolc karának alumni és pályakövetési tevékenysége, a honlapjaik szerint, elsősorban egyetemi szinten megszervezettek. A kari honlapokon, ha egyáltalán, akkor legtöbbször nehezen elérhető az alumnihoz kapcsolódó nem túl gazdag tartalom, ami aztán az egyetemi alumni rendszer (honlap, regisztrációs oldal) felé irányítja az esetlegesen ezen a fórumon érdeklődő öregdiákot. Van, ahol nem csak az alumni rendszerbe való regisztráció, hanem az alumnus programok kapcsán is!

Igazi többletet ad az informatikai és a jogi kar alumnus honlapján megtalálható végzetek névsora, ám feltételezhető, hogy ez önmagában kevés az intenzív alumni (ön)szerveződéshez.

Ez persze nem utolsó sorban technikai kérdés, de ami szembeötön, hogy míg az iWiW-en azonosított ELTE-s diákok és öregdiákok informális önszerveződése alapvetően kari, évfolyam és informális tanulócsoportok szintjén történik, addig az intézmény alapvetően egyetemi szinten szervezi a kapcsolódó tevékenységét.

Ez az intézményi szintű elcsúszás azonban csak egy mozzanata annak, hogy miért nem találkozik mindkét fél még nagyobb elégedettségét eredményezve az alumnus szerveződési igény és az intézményi gyakorlat.

E tanulmány talán legfontosabb, empirikusan megalapozott állítása, hogy miközben az intézmények java része kísérletet tesz a volt hallgatókkal történő valamilyen formájú kapcsolattartásra, a volt hallgatók öregdiák közösségeinek megszervezésére, addig a jelenlegi és volt diákok saját, mennyiségileg és minőségileg is számottevő önszerveződését figyelmen kívül hagyja.¹⁹

(19) Természetesen megszorítással igaz csak ez az állítás. Az 5. lábjegyzetben említett PTE-s példa mellett fontos megemlíteni, hogy több olyan felsőoktatási intézmény is van, amelyik hasonló jellegű saját megoldást kínál a hallgatóinak. Jó példái ennek a Szege-di Tudomány Egyetem Almamater-e (lásd: <http://www.sztealmmater.hu>), vagy a Györi Széchenyi István Egyetem Hallgatói Portálja (lásd: <http://www.szeportal.hu/>).

Az iWiW közösségi weboldal, úgy tűnik sikeresen képes formát adni mind a volt, mind a jelenlegi hallgatók számára ahhoz, hogy az iskola révén is szerzett ismerősökkel fenntartsák a kapcsolataikat. A kapcsolathálózat-alapú közösségi weboldal révén történő, ilyen jellegű kapcsolattartás a társas szerveződésnek egy ténylegesen új formája, amivel úgy látszik, az informális szféra élni tud és akar. Ahogy az idézett NRC Piackutató intézet által végzett vizsgálatból kitűnik, igen intenzíven teszi ezt. Nem ez a helyzet viszont a felsőoktatási intézményekkel, bár mentségükre legyen mondva, hogy a piaci, illetve más társadalmi intézmények sem tudnak vagy akarnak meggyőző mértékben élni az ilyen jellegű eszközökkel.

Az alumni rendszerek informatikai eszközhasználati gyakorlata kapcsán felmerülő problémák

A mennyiségi mutatókból sejthetően eszközrendszerében gazdag a hazai alumni gyakorlat tárháza, még ha egy-egy intézmény keretében jellemzően nem is látszik stratégiailag felépített, integrált alumni megoldás.

Bár az iWiW-es hallgatói önszerveződés rendszerszerű figyelmen kívül hagyása figyelmeztető tünet, de a fentebbiek alapján azt állítom, hogy elsősorban nem más megoldásokat kell keresni, hanem stratégiailag tervezetten, módszeresebben és rendszerszerűbben végrehajtott módon kéne dolgozni az alumni programok keretében.

A felsőoktatást ismerők számára az informatikai megoldások vonatkozásban (is) könnyen átélhetővé tehető, hogy mit jelent a stratégia- és kompetenciahiány: a hazai információs társadalom (ki)alakulásának egy sajátossága, hogy szemben például az Egyesült Államokban történetekkel, ahol az akadémikus, felsőoktatási szféra kulcsszerepet játszott a informatikai kultúra kialakításában és az eszközhasználat terjedésben, addig Magyarországon mindez másképp történt. Elsősorban piaci alapon került bevezetésre mind a számítógép, mind az internet használata, és például a különböző generációkat egyszerre érte el az informatikai eszközhasználat lehetősége. A ma felsőoktatásba járó hallgatók már ezekkel az eszközökkel nőttek fel, míg a ma ugyanitt oktatók, illetve a felsőoktatási vezetők egész más kommunikációtechnológiai környezetben szocializálódtak. Ettől nem független, hogy az intézmények informatikai kultúrája és működési gyakorlata lassan alakul, és sok esetben megoldásaiban csak követi a fiatalok által már napi szinten használt kereskedelmi alkalmazásokat.

Érdekes, hogy a néhány intézménynél megfigyelhető előremutató és innovatív alumni megoldás hátterében is legtöbbször egy fiatal csapat (és egy a lehetőséget neki megadó, őket támogató vezető) áll.

Ezt a helyzetet súlyosbítja, hogy a projekt alapú központilag támogatott részinformatikai megoldások sem segítik azt, hogy az egyes eszközök megfelelően kommunikáljanak, ténylegesen a lehető leghatékonyabban szolgálják az intézményi működést, illetve hogy az intézményfejlesztéssel stratégiailag összehangolt módon kerülhessenek bevezetésre.

Az informatikai kompetencia tekintetében a fent említett generációs aszimmetria, a kívülről vezetett fejlesztési projektek és a különböző szakmai (intézménymenedzseri, pénzügyi, marketing) kompetenciák stratégiai összehangolatlansága is mutatja, hogy a maga komplexitásában a problémát kezelni képes stratégiai gondolkodás hiánya talán a professzionális alumni rendszerek kialakításának a legfontosabb akadálya.

Árulkodó ebben a vonatkozásban, hogy a felsőoktatási intézmények küldetésnyilatkozataiból (és feltételezhetően, ha létezik, az ezzel integrált intézményi stratégia, akkor abból is) hiányzik az alumni pusztá említése is, ami így már messze túlmutat az alumni helyzetén.

Nagyon sokrétű a probléma, de a stratégia, a korszerű, átfogó szemlélet hiányát is tükrözi az egyik intézmény képviselőjének megállapítása: „...nincs szükségünk marketingre, nagyon sokan jelentkeznek hozzánk...” – nagy kérdés, hogy meddig érezheti ezt valaki így.

A továbblépés lehetősége – adalékok az alumni rendszerek, a problémakezelés egy lehetséges fogalmi keretéhez

Az online támogatott alumni rendszerek kapcsán szóba került közösségi weboldal – amelynek az egyik példája az iWiW – alapjáraton nem jelent mást mint egy eszközt, aminek csak egy olyan keretbe integráltan van értelme, ahol nagyon alaposan meg van tervezve, hogy mit akarunk az egyes szereplőktől, hogy ennek megfelelően a felhasználók számára milyen elvárások mentén alakítunk ki különböző lehetőségeket.

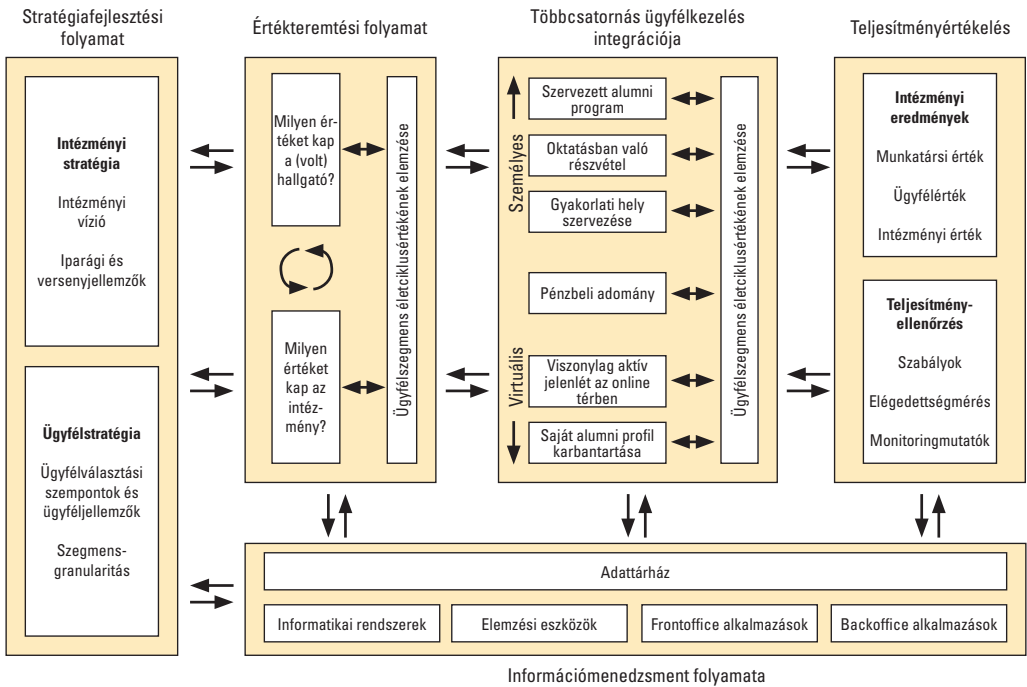
Nem kezelhető a probléma a lehető legnagyobb hatékonysággal intézményi szinten. A pályakövetésnek és alumni központi programnak tudásbázisként, a legjobb gyakorlatok és tapasztalatok táráként, közvetítőként, és az érdekegyeztetés fórumaként kell működnie, ahol az egyes intézmények a saját megoldásaik kialakításához segítséget kaphatnak. Ehhez a két szinthez (intézményi és központi) kapcsolódóan néhány szempontot, és javaslatot foglaltam össze a tanulmány lezárásául:

Javaslat az intézményi modell kapcsán

Az, hogy van olyan tér, ahol a jelenlegi és volt diákok informális szférája is becsatornázásra kerül, önmagában még nem elég annak kapcsán, amit az alumni rendszer egészétől elvárunk. Adódik viszont a piaci vállalkozások felől párhuzamot keresve, egy ún. Partner Kapcsolat Kezelő (Client Relation Management – CRM) rendszer-jellegű megoldás, amibe már nagyon jól beágyazódhat az, ami a közösségi weboldalak, a virtuális tér kapcsán előkerült. Ez a megoldás lehetővé teszi, hogy diákokról, mint speciális partnerekről információk gyűlhessenek (például egy közösségi weboldal révén) és folyamatosan frissüljenek; illetve, hogy a vezetői döntésekhez való előkészítés során megfelelően feldolgozhatóak legyenek, és hogy az intézményi céloknak megfelelően, a kölcsönös előnyök érvényesülése mellett, hatékony „intézményi eszközként” kalkulálhassunk velük.

Nincs rá mód, hogy itt a stratégiailag felépített partnerkapcsolat-kezelés általános, illetve a felsőoktatási alumni környezetre adaptált modelljét teljes kifejtettségében ismertessem, de nagyon fontos azt látni, hogy milyen szereplőkkel és feladatokkal alakítható ki egy ilyen elvek mentén életre hívandó rendszer. Az 10. ábra jó áttekintést ad erről.

10. ábra. A hallgatói CRM stratégiai modellje – egy lehetséges komplex és integrált modell*

* Az ábra Adrian Payne CRM kézikönyvének 51. oldalai ábrája alapján készült, átalakítva a felsőoktatási alumni környezet szereplőire és viszonyaira.

A stratégiafejlesztési folyamat – A legfontosabb, hogy intézményi szinten rendelkezni kell egy jól körvonalazott, az intézményi küldetésnyilatkozathoz igazított stratégiával, arra vonatkozóan, hogy mit szeretne az intézmény az alumni programtól, a pályakövetéstől. Nem csak formai hiba vagy kollektív feledékenység, hogy az intézményi, kari küldetésnyilatkozatból kimaradnak ezek. A felsőoktatási intézmények – nem utolsósorban a finanszírozásból is következő – érdeklődése a felvételizőkre irányul, azokra szűkül. A jövődiákok, a túlfeltöltött kapacitású és rossz szerkezetű felsőoktatás fogyasztói pedig a pályaválasztási motivációjuk szerint szintén nem a hosszú távú szempontok mentén választanak. Messzire vezet ez a probléma, de a hallgatókért folytatott fokozatosan élesedő verseny, párhuzamosan a hallgatók, a jövőbeli diákok tudatosodásával, esetleg a kapacitástöbblettel az európai felsőoktatási piacra is kilépő intézményekkel, talán előbb-utóbb a kimenet felé irányítják az intézmények érdeklődését.

Értéktanteremtési folyamat – Az értéktanteremtés itt egyszerre jelenti azt, amit a (volt) hallgató kaphat az iskolától: információt, tudást, szakmai fórumhoz való hozzáférést, szakmai kapcsolati tőkét, az iskola presztízséből való részesedést, kötődést... stb., illetve azt hogy ezzel párhuzamosan, a hallgatókról való (összegyűjtött, -gyűjtendő) információk, az ez alapján szegmentált (volt és jelenlegi) hallgatók csoportjaitól mit várhat az iskola. Tényleges értéktanteremtés csak a kölcsönösség jégében történhet.

E pont nem csak a stratégiátlanság, hanem a saját érdekek fel nem ismerésére nézve is leleplező. Ezt támasztja alá az a tapasztalat (lásd az alumni gyakorlat során azonosított 5.2., 5.3. és 5.4-es alpontját), melyek szerint az intézmények jellemzően nem teremtik meg a lehetőségét, hogy fogadni tudják az öregdiákjaik segítségét, támogatását.

Többcsatornás integrált kommunikáció – Fontos eleme a rendszernek a tényleges igények mentén kialakított, minden rendelkezésre álló csatornát integráló kommunikációs rendszer. Itt kell, hogy fontos elem legyen az iWiW által is kiszolgált kommunikációs és kapcsolattartási igényre és hajlandóságra építkezés. Persze ehhez a kommunikáció tervezésének is meg kell küzdenie jó néhány problémával:

- meg kell találni a formális és informális szintű együttműködés kapcsolódási pontjait, együttműködésének lehetőségét,
- ki kell alakítani annak a formáját, hogy már a felvétel előtt egymással online kapcsolatba kerülő leendő hallgatók (ahogy az esettanulmányban is láttuk), az intézmény által is elért, ajánlott platformokon találják meg a virtuális együttműködés számukra is legkedvezőbb terét.

Teljesítménymérés – Természetesen a professzionális rendszerfenntartás részeként kulcsfontosságú az ez irányú tevékenység hatékonyságának a mérése, és az ennek révén szerzett tapasztalatok visszaforgatása a stratégia formálásába és az operatív döntéshozatalba.

Információmenedzsment folyamata – ami itt nem más, mind az előző négy pontban és az ábrán bemutatott folyamatot támogató informatikai alkalmazások rendszere.

A központi program és az intézményi együttműködés lehetőségei

A felsőoktatási intézmények szervezeti és informatikai kultúrájának különböző fejlettségi szintjeit figyelembe véve, érdemes volna központilag olyan megoldásokat kialakítani és támogatni, amik a szervezeti és informatikai fejlődés lépéseivel párhuzamosan, mondjuk szintenként eltérő komplexitásúak és lépcsőzetesen bevezethetők. Ezek kijelölnék a konkrét tennivalókat, és perspektívát is jelentenének a TÁMOP-os pályázati együttműködés számára.

Legyen szó akár egy konkrét informatikai megoldásról, vagy a fejlesztési igényeket meghatározó követelmények specifikációjáról – figyelembe véve az egyes intézményi sajátosságokat – egy moduláris vagy alternatívákat tartalmazó „ideális” folyamatot kéne definiálni, amihez az egyes intézmények, a bevezetés és az egyedi intézményi igényekhez alakítás során igazodni tudnak, vagy éppen hogy saját alternatíva kidolgozása mentén eltérni attól.

Ahogy ez fentebb mint probléma megfogalmazódott, úgy itt mint törekvés volna fontos, hogy a már meglévő (ETR, Neptun), illetve a bevezetni tervezett (adattár alapú vezetői informatikai rendszer – AVIR) informatikai rendszerekhez integráltan érdemes csak egy/az (online) alumni rendszert kialakítani, ami nem kevés kompatibilitás-problémát jelent mind folyamat oldalról, mind technikai értelemben. Ezzel szintén számolni kell.

Alapvető probléma lesz egy ilyen, nagy infrastrukturális igényű megoldás esetében a fenntarthatóság, amire modell(eke)t kell kidolgozni már a rendszer tervezése, kialakítása során.

Ez kézenfekvővé tenné például, hogy a lehetőségek szerint már meglévő alkalmazásokhoz kapcsolatosan alakíttassék ki megoldás, „egyfajta” potyautas” stratégiával plusz funkciókat, esetleg modulokat hozzáfejlesztve már meglévő rendszerekhez. Ennek legalább is a lehetősége mindenképpen végiggondolandó még akkor is, ha ez rengeteg kompromisszumot előlegez meg,

hisz ez mind a fejlesztés, mind az üzemeltetés során működőképes és fenntartható megoldást eredményezhet.

A lehetőségeket és a fenntarthatóságot is figyelembe véve, nagyon pontosan érdemes jó előre a központ szerepét és feladatkörét meghatározni. Nem csak azért, mert egy ilyen jellegű fejlesztés gazdája alapvetően csak az intézmény lehet, és kell, hogy legyen (miközben nagy valószínűséggel a megfelelő kompetenciák nem minden téren állnak rendelkezésre), hanem azért is, mert ez már a tervezés szakaszában behatárolja a kialakításra váró szerepek, feladatkörök peremfeltételeit, az egész együttműködés keretét.

MELLÉKLET

Az iWiW-en „Iskola” kategóriában az egyes felsőoktatási intézményekhez kapcsolódó klubok száma

	Intézmény	Kódja	Hány iWiW klubja van	Készült-e interjú az intézmény képviselőjével
1.	Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem	ANNYE	1	igen
2.	Adventista Teológiai Főiskola	ATF	–	–
3.	Általános Vállalkozási Főiskola	ÁVF	7	igen
4.	Apor Vilmos Katolikus Főiskola	AVKF	7	igen
5.	Budapesti Corvinus Egyetem	BCE	60	igen
6.	Budapesti Gazdasági Főiskola	BGF	27	igen
7.	Bhaktivedanta Hittudományi Főiskola	BHF	–	–
8.	Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola	BKF	7	igen
9.	Budapest Kortárs Tánc Főiskola	BKTF	–	–
10.	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	BME	59	igen
11.	Budapesti Műszaki Főiskola	BMF	32	igen
12.	Baptista Teológiai Akadémia	BTA	–	–
13.	Champlain College	CC	–	–
14.	Debreceni Egyetem	DE	90	igen
15.	Dunaújvárosi Főiskola	DF	10	–
16.	Debreceni Református Hittudományi Egyetem	DRHE	–	–
17.	Egri Hittudományi Főiskola	EGHF	–	–
18.	Evangélikus Hittudományi Egyetem	EHE	–	–
19.	Eötvös József Főiskola	EJF	2	–
20.	Eszterházy Károly Főiskola	EKF	16	–
21.	Eötvös Loránd Tudományegyetem	ELTE	93	igen
22.	Esztergomi Hittudományi Főiskola	ESZHF	–	–
23.	Fernuniversität Gesamthochschule in Hagen	FU	–	–
24.	Gábor Dénes Főiskola	GDF	3	igen
25.	Györi Hittudományi Főiskola	GYHF	–	–
26.	Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája	HFF	2	igen
27.	Harsányi János Főiskola	HJF	1	–
28.	IBS Nemzetközi Üzleti Főiskola	IBS	–	igen
29.	Kaposvári Egyetem	KE	6	igen

DIPLOMÁS PÁLYAKÖVETÉS II.

	Intézmény	Kódja	Hány iWiW klubja van	Készült-e interjú az intézmény képviselő-jével
30.	Közép-európai Egyetem	KEE	2	–
31.	Kecskeméti Főiskola	KF	4	igen
32.	Kodolányi János Főiskola	KJF	15	igen
33.	Károli Gáspár Református Egyetem	KRE	11	–
34.	Károly Róbert Főiskola	KRF	2	igen
35.	Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola	KTIF	4	igen
36.	Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem	LFZE	–	–
37.	McDaniel College	MCDC	–	–
38.	Miskolci Egyetem	ME	38	igen
39.	Magyar Képzőművészeti Egyetem	MKE	–	igen
40.	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem	MOME	1	igen
41.	Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete	MPANNI	2	igen
42.	Magyar Táncművészeti Főiskola	MTF	3	–
43.	Modern Üzleti Tudományok Főiskolája	MÜTF	2	igen
44.	Nyíregyházi Főiskola	NYF	12	igen
45.	Nyugat-magyarországi Egyetem	NYME	40	igen
46.	Oxford Brookes University Omegaglen School of Management	OMEGAGLEN	–	–
47.	Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem	OR-ZSE	–	–
48.	Pannon Egyetem	PE	69	igen
49.	Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola	PHF	–	–
50.	Pázmány Péter Katolikus Egyetem	PPKE	23	igen
51.	Pápai Református Teológiai Akadémia	PRTA	–	–
52.	Pécsi Tudományegyetem	PTE	39	nem
53.	Pütkösdi Teológiai Főiskola	PTF	–	–
54.	Rendőrtiszti Főiskola	RTF	4	igen
55.	Semmelweis Egyetem	SE	33	igen
56.	Számalk Rt. School of Economic Studies	SES	–	–
57.	Sárospataki Református Teológiai Akadémia	SRTA	–	–
58.	Sola Scriptura Teológiai Főiskola	SSTF	–	–
59.	Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola	SSZHF	2	–
60.	Swinburne University of Technology	SU	–	–
61.	Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola	SZAGKHF	–	–

	Intézmény	Kódja	Hány iWiW klubja van	Készült-e interjú az intézmény képviselőjével
62.	Szent Bernát Hittudományi Főiskola	SZBHF	–	–
63.	Színház- és Filmművészeti Egyetem	SZFE	–	igen
64.	Széchenyi István Egyetem	SZIE	38	igen
65.	Szegedi Hittudományi Főiskola	SZHF	–	–
66.	Szent István Egyetem	SZIE	3	igen
67.	Szent Pál Akadémia	SZPA	–	–
68.	Szegedi Tudományegyetem	SZTE	38	igen
69.	Szolnoki Főiskola	SZF	–	igen
70.	A Tan Kapuja Buddhista Főiskola	TKBF	–	–
71.	Tomori Pál Főiskola	TPF	–	–
72.	Tessedik Sámuel Főiskola	TSF	–	igen
73.	Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola	VHF	1	–
74.	Wesley János Lelkészképző Főiskola	WJLF	1	igen
75.	Wekerle Sándor Üzleti Főiskola	WSUF	–	–
76.	Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem	ZMNE	5	igen
77.	Zsigmond király Főiskola	ZSKF	4	igen

